

Onderwerp

Nieuwe datum inwerkingtreding Omgevingswet: 1 juli 2022

Kern mededeling:

De minister van BZK maakt in haar kamerbrief van 27 mei 2021 de uitkomstZomer2021 van het bestuurlijk overleg van het Rijk en de koepels bekend om de Omgevingswet een half jaar later in werking te laten treden, namelijk op 1 juli 2022.

De planning voor de Omgevingsverordening provincie Flevoland wordt hierop niet aangepast. Dit najaar wordt uw Staten een voorstel tot vaststelling van de omgevingsverordening voorgelegd.

Het inrichten van de (digitale) werkprocessen kost meer tijd. Bij de begroting zal daarom worden gevraagd om een extra budget van € 350.000,= voor de periode 2022-2023 beschikbaar te stellen.

Mededeling:

De minister van BZK heeft in haar kamerbrief van 27 mei 2021 (bijgevoegd) de uitkomsten van het bestuurlijk overleg van het Rijk en de koepels bekend gemaakt om de Omgevingswet een half jaar later in werking te laten treden, namelijk op 1 juli 2022.

Er is meer tijd nodig om het Digitale Stelsel Omgevingswet opgeleverd, ingeregeld en stabiel werkend te krijgen. In oktober 2021 moeten de laatste onderdelen van het DSO worden geleverd. Deze onderdelen moeten softwareleveranciers verwerken in hun software voordat de bevoegde gezagen aan de slag kunnen. De bevoegde gezagen hebben minimaal een half jaar nodig om te oefenen, dat wil zeggen het DSO te vullen en nader in te regelen. De komende maanden wordt gezamenlijk de vinger aan de pols, of beter de voortgang, gehouden.

De overheden staan achter de doelstellingen van de Omgevingswet. Daarmee wordt aangesloten bij maatschappelijke ontwikkelingen die vragen om een andere manier van (digitaal) werken. Inwerkingtreding moet echter wel verantwoord zijn waarbij vooral op de impact voor burger en bedrijf wordt gelet.

De link naar de reactie van het IPO is bijgevoegd.

Wat betekent de nieuwe datum voor de invoering van de Omgevingswet in Flevoland

Uitstel van de Omgevingswet leidt ertoe dat activiteiten voor het invoeren van de Omgevingswet langer doorlopen.

Het inrichten van de (digitale) werkprocessen kost meer tijd dan gedacht. Zo zal er meer getest en geoefend moeten worden. Een deel van de activiteiten kan over een langere periode uitgespreid worden.

Verder is er een aantal activiteiten waarmee niet op inwerkingtreding van de Omgevingswet gewacht hoeft te worden, zoals het inrichten van omgevingstafels. Deze laatste activiteiten lopen door en worden zo mogelijk afgerond en ingevoerd vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De geschatte extra kosten bedragen circa € 350.000,=. Bij de begroting wordt voorgesteld om extra budget voor de periode 2022-2023 beschikbaar te stellen.

Registratienummer

2796382

Datum

27 mei 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2796382

Relatie met traject omgevingsverordening

De Omgevingsverordening provincie Flevoland die voldoet aan de Omgevingswet is in voorbereiding. Het ontwerp van deze Omgevingsverordening heeft vanaf 14 mei tot en met 24 juni 2020 voor iedereen ter inzage gelegen. Op dit moment wordt eraan gewerkt om de omgevingsverordening digitaal vorm te geven, zodat het in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) geraadpleegd kan worden. Het idee is om met uw Staten in een beeldvormende ronde te oefenen met het DSO.

De planning voor de omgevingsverordening wordt niet aangepast naar aanleiding van het uitstel van de wet. De omgevingsverordening zal - naar verwachting dit najaar - ter vaststelling aan uw Staten worden voorgelegd, zodat deze gelijktijdig met de Omgevingswet inwerking kan treden. Hierna is er weer ruimte om de omgevingsverordening te actualiseren en aan te vullen als dat nodig is naar aanleiding van beleidswijzigingen.

Landelijke ontwikkelingen: interbestuurlijk overleg over de vraag of inwerkingtreding van de Omgevingswet 1-1-2022 verantwoord is

Om na te gaan of inwerkingtreding verantwoord is, is tijdens interbestuurlijke overleg met de minister van BZK op 21 april en 26 mei 2021 gekeken naar de stand van zaken van de wetgeving, het financieel beeld en het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

De wetgeving is nagenoeg gereed.

Verwacht wordt dat de laatste omgevingsregelingen nog voor de zomer gepubliceerd worden.

Het financieel beeld geeft voor provincies geen aanleiding om afspraken aan te passen. Gemeenten vragen aandacht voor hun transitiekosten.

In 2015 en 2016 zijn er interbestuurlijke afspraken gemaakt over de financiële aspecten van de Omgevingswet. Daarin is een verdeling van de kosten gemaakt en zijn de kosten gemaximaliseerd. Het Rijk draagt de ontwikkelkosten van het DSO, iedere overheidsorganisatie draagt de eigen (transitie)kosten om de wet in te voeren en iedere overheidsorganisatie mag de baten behouden (er vindt geen verrekening plaats met het gemeentefonds of provinciefonds).

De inschattingen van destijds zijn vergeleken met de huidige kosten en ramingen.

De kosten voor de overheden zijn vele malen hoger dan in 2015 was ingeschat. Ook de baten zijn hoger. De baten zijn afhankelijk van het invullen van de decentrale ruimte (juridische regels en le- ges). Die decentrale ruimte is nodig om lokaal maatwerk te kunnen bieden.

Dit geeft het volgende beeld voor de terugverdientijden:

	Meest optimistisch scenario (decentrale keuzen met meest gunstige financiële effecten)	Gemiddeld scenario	Meest negatief scenario (hoogste eenmalige kosten, laagste structurele effecten)
Provincies	1,6 jaar	3,6 jaar	Kosten worden niet terugverdiend
Waterschappen	3,9 jaar	8,8 jaar	
Gemeenten	6 jaar	19 jaar	

Voor de provincies geldt dat het financieel beeld geen reden geeft om af te wijken van de financiële afspraken uit 2015/2016.

Overheden hoeven financieel niet beter te worden van de Omgevingswet, maar dienen er ook niet op achteruit te gaan. In dat kader wordt een terugverdientijd van 10 jaar als redelijk beschouwd. Daarbij zijn ook de in december 2020 in Tweede kamer aangenomen moties van Smeulders e.a. en Van Eijs van belang. Daarin wordt de minister van BZK gevraagd zo nodig extra middelen beschikbaar te stellen als blijkt dat de Omgevingswet niet budgetneutraal ingevoerd kan worden.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2796382

Het financieel beeld laat zien dat de grootste baten voor burgers en bedrijfsleven te verwachten zijn bij doorontwikkeling van het DSO met informatiehuizen (ook wel scenario 3 van het DSO genoemd). Provincies zijn van mening dat er voldoende zicht op doorontwikkeling daar naar toe moet zijn. Hiervoor dienen voldoende middelen beschikbaar te worden gesteld.

Het ontwikkelen en inregelen van het DSO vraagt meer tijd

Er wordt landelijk gewerkt aan een DSO dat voldoende en stabiel is om de Omgevingswet in werking te laten treden. Daarna gaat het om doorontwikkeling naar het zogenoemde scenario 3 met de informatiehuizen.

Om te werken met het DSO, moeten er standaarden worden gehanteerd. Een deel van de standaarden is inmiddels beschikbaar, zoals de standaarden voor het doen van aanvragen en meldingen en het opstellen van vragenbomen waarmee initiatiefnemers kunnen nagaan óf ze een vergunning of melding nodig hebben. De standaarden voor de verschillende instrumenten van de Omgevingswet (visie, programma, omgevingsverordening, voorbereidingsbesluit, reactieve interventie, enz.) zijn nog niet alle beschikbaar.

Softwareleveranciers zijn bezig om de digitale standaarden om te zetten naar software waarmee de bevoegde gezagen hun instrumenten in het DSO kunnen plaatsen.

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitvoerbaarheid cruciaal. Er zijn nu losse onderdelen van het DSO beschikbaar, maar het is ook nodig dat alle onderdelen in samenhang werken. Daarvoor moet er minimaal een half jaar met het DSO geoefend kunnen worden. Onder oefenen wordt verstaan: het vullen van het DSO en het stapsgewijs nader inregelen van het DSO.

Vullen en inregelen van het DSO: wat houdt het in

Voor burgers en bedrijven lijken vooral het kunnen aanvragen van vergunningen en meldingen van belang. Wat is nodig voor vergunningen en meldingen uit de omgevingsverordening:

- Het publiceren van een omgevingsverordening in het DSO.
- Het publiceren van vragenbomen en indieningsvereisten: Met de vragenbomen burger en bedrijf nagaan of er voor een activiteit een vergunning of melding nodig is. De indieningsvereisten zijn noodzakelijk om in het DSO een aanvraag of melding in te kunnen dienen. De vragenbomen en indieningsvereisten voor bepaalde activiteiten sluiten aan op de activiteiten die in de omgevingsverordening worden genoemd.
Pas als de omgevingsverordening in het DSO staat, kunnen de bijbehorende vragenbomen en indieningsvereisten in het DSO worden gezet.
- Het door de provincie kunnen ontvangen van aanvragen en meldingen en deze intern en met ketenpartners kunnen behandelen.

Gebleken is dat het (verder) ontwikkelen en het inregelen van het DSO meer tijd vraagt. Op dit moment is het bijvoorbeeld nog niet gelukt om met een druk op de knop een omgevingsverordening in het DSO te publiceren.

Conclusie interbestuurlijk overleg met de minister

Conclusie van het bestuurlijk overleg op 26 mei 2021 is dat de gezamenlijke overheden de Omgevingswet omarmen. De maatschappelijke baten van de Omgevingswet en de kwaliteit van de leefomgeving dienen voorop te staan.

De ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het aanpassen van de werkprocessen van de decentrale overheden hierop vraagt meer tijd. Gelet op het belang van een goede dienstverlening voor burgers en bedrijven wordt inwerkingtreding op 1 januari 2022 niet meer verantwoord geacht. De inwerkingtreding van de wet wordt uitgesteld tot 1 juli 2022 waarbij de voortgang nauw

Mededeling

Bladnummer

4

Registratienummer

2796382

wordt gevolgd. De roadmap om tot inwerkingtreding van de Omgevingswet te komen, wordt hierop aangepast.

Duidelijk is dat er ook Rijksgeld bij moet. Los van eventuele compensatie van gemeenten om de wet budgetneutraal in te voeren gaat het om kosten vanwege de later inwerkingtredingsdatum en het op niveau krijgen van het DSO. De opvang van deze kosten vraagt nog nader overleg.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Brief minister BZK van 27 mei 2021	2798046	ja
Mededeling 26 mei 2020	2613222	ja
Mededeling 6 april 2020	2590726	ja
Mededeling 10 december 2019	2523666	Ja

Links

Reactie IPO:	https://www.ipo.nl/actueel/nieuwe-datum-voor-zorgvuldige-start-omgevingswet-1-juli-2022/	
--------------	---	--

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2021-0000276677

Datum 27 mei 2021

Betreft Uitkomsten Bestuurlijk Overleg Omgevingswet 26 mei jl.

Onlangs heb ik u geïnformeerd over verschillende onderwerpen in het kader van de implementatie van de Omgevingswet¹ en de stand van zaken van toezeggingen en moties². Daarbij gaf ik aan dat ik op 21 april 2021 indringend met mijn bestuurlijke partners heb gesproken over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet. Samen concludeerden we dat we nog steeds volledig achter de invoering van de Omgevingswet staan. Ook constateerden we dat er extra tijd nodig was om tot definitieve besluitvorming te komen over de datum waarop de Omgevingswet verantwoord in werking kan treden.

Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van een tweede bestuurlijk overleg dat heeft plaatsgevonden op 26 mei jl. De tussenliggende weken zijn benut om scherp te krijgen hoe we een zorgvuldige en verantwoorde inwerkingtreding mogelijk kunnen maken. Hierbij zijn meerdere planningsopties (1 januari, 1 april en 1 juli 2022) overwogen. Daarbij zijn naast VNG, IPO, UvW en de rijkspartijen ook een groot aantal kleine en grote gemeenten, provincies, softwareleveranciers en stedenbouwkundige bureaus betrokken, die veel van de werkzaamheden voor deze overheden verrichten.

Startdatum Omgevingswet op 1 juli 2022

Er bestaan uiteenlopende wensen en ambities ten aanzien van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alles afwegende ben ik met de bestuurlijke partners tot de conclusie gekomen dat het nodig is om de inwerkingtreedingsdatum van de Omgevingswet met een half jaar te verplaatsen naar 1 juli 2022. Er is meer tijd nodig om het Digitale Stelsel Omgevingswet opgeleverd, ingeregeld en stabiel werkend te krijgen. 1 juli is volgens de

¹ Kamerstukken 1 2020/21, 33118 CC en Kamerstukken 2 2020/21, 33 118 nr. 188

² Kamerstukken 1 2020/21, 33118 EK

bestuurlijke partners een verantwoorde keuze waarbij het belang van de continuïteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven en de doorgang van urgente gebiedsontwikkelingen centraal staan. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de laatste minimale functionaliteiten van de landelijke voorziening van het DSO die nodig zijn voor inwerkingtreding uiterlijk oktober 2021 gereed zijn en werken. De komende maanden hou ik samen met de bestuurlijke partners vinger aan de pols om te bezien of we de voortgang maken die we beogen.

Werkende ketens

Het werkend krijgen van het stelsel van de Omgevingswet is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat er gewerkt wordt in ketens en overheden daarmee van elkaar én van derden afhankelijk zijn. Dit is een punt dat ik met de bestuurlijke partners steeds heb benadrukt: we doen dit samen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Voor een verantwoorde inwerkingtreding is het daarom binnen de gestelde minimale criteria noodzakelijk dat we er gezamenlijk voor zorgen dat iedereen momentum blijft houden en dat we voortdurend de vinger aan de pols houden op alle elementen die ervoor zorgen dat een werkend stelsel ontstaat.

Dit betekent niet alleen dat het landelijke deel van het DSO (DSO-LV) wordt opgeleverd en stabiel is, maar ook dat softwareleveranciers hun software aanpassen en bevoegd gezagen zich aansluiten. Het betekent ook dat de ketens voor vergunningverlening en planvorming elk op zich en in samenhang moeten werken. Daarvoor is het nodig dat er voldoende inregel- en oefentijd is. Bevoegd gezagen hebben weliswaar losse onderdelen van het stelsel - en met name van de voor burgers en bedrijven cruciale keten 'van aanvraag tot afhandeling' - al kunnen beproeven. Maar het is ook nodig dat bevoegd gezagen dat kunnen met het hele stelsel en met werkelijke content.

Voortgang ontwikkeling DSO-LV

Zoals aangegeven zijn onderdelen van DSO-LV stabiel en beschikbaar. Er wordt bijvoorbeeld al geoefend met de voorziening waarmee overheden kunnen samenwerken aan het afhandelen van vergunningaanvragen (samenwerkfunctionaliteit). Ook de systemen voor toepasbare regels en vergunningverlening zijn beschikbaar voor inregelen en oefenen. Bevoegde gezagen sluiten hierop aan. Het overbrengen van al deze onderdelen naar een daadwerkelijke productiesituatie vergt inregeltijd.

Ook de planketen vordert, maar geeft nog een te gemêleerd beeld: de ontwikkeling van de landelijke voorziening DSO is in het laatste stadium, maar het is de verwachting dat op basis hiervan de laatste softwareleveranciers pas in oktober van 2021 hun systemen in gereedheid hebben kunnen brengen. Vanaf dat moment kunnen de bevoegde gezagen, die van de software van deze leveranciers gebruik maken, ook aansluiten en oefenen en hun stedenbouwkundige bureaus daarin betrekken. Diverse gemeenten zijn echter al verder en op koers om aangesloten en ingericht te zijn. Ook hiervoor geldt dat

vervolgens de overstap naar productie ingeregeld moet worden voor de gemeenten, die dit voor inwerkingtreding willen doen. Er zijn ook gemeenten die aangeven in eerste instantie gebruik te zullen maken van de mogelijkheden in het geboden overgangsrecht.

Voldoende tijd voor inregelen, beproeven en oefenen

Naast de techniek is het dus belangrijk dat er voldoende tijd is voor de uitvoeringspraktijk en de eindgebruikers (burgers en bedrijven) om de inhoud van het stelsel te beproeven en ermee te oefenen. De oorspronkelijke afspraak was dat één jaar voor inwerkingtreding een stabiele versie van de wet- en regelgeving beschikbaar moest zijn³.

In de gekozen pragmatische aanpak is met de bestuurlijke partners aanvullend afgesproken, dat bevoegd gezagen zes maanden effectieve inregel- en oefentijd hebben met het gehele stelsel en de daartoe benodigde content. Gezien alle voorbereidingen die bevoegd gezagen reeds getroffen hebben, is de inschatting dat zes maanden voldoende tijd is. Onderdeel van de uitvoeringspraktijk is dat veel bevoegde gezagen deze activiteiten hebben uitbesteed bij marktpartijen die zich ook op de veranderingen moeten voorbereiden. Voor een zorgvuldige invoering is het van belang het stelsel voorafgaand aan inwerkingtreding ook tot op dit niveau ingericht te krijgen. Dit wordt ook benadrukt door softwareleveranciers, stedenbouwkundige bureaus en door vertegenwoordigers van ondernemers.

Tijdelijke alternatieve maatregelen

In mijn brief over het kritieke pad naar inwerkingtreding per 1 januari 2022 van de Omgevingswet heb ik ook melding gemaakt van tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM) die ingericht kunnen worden om die inwerkingtreding op die datum te verzekeren. Dit in opvolging van de adviezen van het BIT om deze maatregelen in te richten zodanig dat de Omgevingswet met de gereed zijnde onderdelen van het DSO van start kan gaan.

Deze maatregelen zijn uitgewerkt met de bestuurlijke partners en besproken met (software)leveranciers en stedenbouwkundige (advies) bureaus en liggen in het verlengde van het overgangsrecht. Ze bieden bevoegde gezagen naast de zogenaamde 'hoofdroute' tijdelijk een alternatieve route wanneer voor het betreffende bevoegd gezag het realiseren van een mijlpaal onder druk komt te staan of een systeem nog niet beschikbaar is.

Hoewel de aanwezigheid van deze maatregelen bijdraagt aan het verzekeren van de continuïteit van dienstverlening, zijn ze geen vervanging van het DSO-LV. Ook geven deze maatregelen niet wezenlijk meer inregeltijd voor, en oefentijd met, het nieuwe stelsel en alle betrokken partijen in de hele keten. Dat kan alleen via de hoofdroute. Wel geven ze bevoegde gezagen meer handlingsperspectief in het geval van tegenvallers. Het betekent dat we de implementatieaanpak vol doorzetten, op onderdelen aanvullen en de bevoegde gezagen met de hun

³ Tweede Kamer, 933118-19, 9 juli 2015, Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet

ondersteunende leveranciers blijven ondersteunen en ze zo helpen zo snel mogelijk aan te sluiten en in te regelen. Met de bestuurlijke partners heb ik afgesproken dat de tijdelijke alternatieve maatregelen een half jaar voor inwerkingtreding ingeregeld en gereed zijn om mee te oefenen.

Momentum behouden

Vasthouden aan de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 betekent dat de partijen die er inmiddels klaar voor zijn, slechts beperkt het nieuwe stelsel kunnen benutten. Het betekent echter ook dat de partijen die nog niet zo ver zijn, maar vooral ook partijen die met meer ambitie aan de slag willen, onvoldoende oefentijd hebben om het stelsel in te regelen en werkend te krijgen. Ook de tijd die er dan nog is voor het oplossen van bevindingen en onvolkomenheden door ofwel leveranciers van lokale systemen ofwel de beheerorganisatie is naar verwachting te krap. Ook de optie van inwerkingtreding per 1 april 2022 is om deze reden afgefallen.

Uitstel van de wet betekent niet uitstellen van activiteiten. Met de nieuwe datum van 1 juli 2022 krijgt de uitvoeringspraktijk duidelijke richting waartoe bewogen moet worden. Dat is essentieel voor een goede voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet en het continueren van de inspanningen en energie die nu door alle betrokken partijen wordt geleverd. Behoud van momentum is voor alle partijen van groot belang zodat het instrumentarium van de Omgevingswet zo snel als mogelijk kan worden ingezet voor de realisatie van belangrijke maatschappelijke opgaven. De voorbereidingen van voorontwerpen en ontwerpbesluiten voor gebiedsontwikkeling, zoals voor de woningbouw, de energietransitie, etc., kunnen daar dan nu al op worden gericht. Punt van aandacht is wel dat de start per 1 juli 2022 tijdens de zomerperiode valt en vlak nadat bij de gemeenten nieuwe colleges zijn geïnstalleerd. Met de bestuurlijke partners hou ik vinger aan de pols en zie ik of dit leidt tot knelpunten die verdere beheersmaatregelen behoeven.

Navolgend ga ik nader in op het besluit en de consequenties voor wetgeving, voorhang ontwerp-KB en financiën.

Consequenties uitstel voor wetgeving en voorhang ontwerp-KB

Gevolgen voor de wet- en regelgeving

De wet- en regelgeving van het stelsel van de Omgevingswet (hoofdspoor, invoeringsspoor en aanvullingssporen) zal in juli 2021 zijn vastgesteld en bekendgemaakt. De regels zijn voor iedereen kenbaar en kunnen worden gebruikt bij de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. In de periode tot de inwerkingtreding wordt er in onderhoud voorzien om de geldende regelgeving en het nieuwe stelsel actueel te houden.

De nieuwe startdatum vormt geen belemmering voor verdere ontwikkelingen. Wijzigingen, bijvoorbeeld ter implementatie van Europese wet- en regelgeving, worden tot de datum van inwerkingtreding zo veel mogelijk vormgegeven als dubbelwijzigingen (wijzigingen van het huidige recht en het stelsel van het Omgevingsrecht). Dit zorgt ervoor dat de inwerkingtreding van die wijzigingen niet afhankelijk is van de Omgevingswet of omgekeerd. De wijzigingen kunnen daarmee doorgang vinden, zoals voorzien. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen blijft, gelet op de gezamenlijke implementatievoorbereidingen, gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De latere inwerkingtreding heeft geen gevolgen voor het in de wetgeving opgenomen overgangsrecht. Dat blijft onverkort van toepassing. Ook de duur ervan wijzigt niet. De tijdstippen tot wanneer het overgangsrecht geldt, bijvoorbeeld voor waterschapsverordeningen en omgevingsplannen, worden bij Koninklijk Besluit (KB) bepaald. Die tijdstippen zijn in overleg met bestuurlijke partners op maat te maken.

Proces voorhang KB

Tijdens de behandeling van de wetgeving heeft het parlement te kennen gegeven de vinger aan de pols te willen houden wat het moment betreft van de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel. Om die reden is de Omgevingswet aangevuld met een bepaling dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB bij beide Kamers voor instemming wordt voorgehangen (art. 23.10 lid 2). Het op een dergelijke wijze voorhangen gebeurt niet vaak en geeft het parlement maximale invloed op de beslissing over het moment van inwerkingtreding. Dit past bij het bijzondere karakter van deze omvangrijke stelselherziening die in nauw samenspel tussen regering en parlement tot stand is gekomen. Op 17 december 2020 heb ik het ontwerpbesluit tot inwerkingtreding van de Omgevingswet aan uw Kamer aangeboden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een afsluitend debat op 25 februari 2021.

Het is belangrijk dat in beide Kamers een zorgvuldige behandeling kan plaatsvinden. Ik heb bij de behandeling van het ontwerp-KB in de Eerste Kamer dan ook aangegeven dat ik het ontwerp niet ter bekrachtiging aan de Koning voorleg tot dat het parlement met de voorgestelde datum heeft ingestemd. Daarnaast heb ik uiteengezet dat, mocht door omstandigheden 1 januari 2022 niet haalbaar blijken te zijn, ik een nieuw voorstel doe voor een inwerkingtredingsdatum. Nu dat, zoals ik hierboven heb toegelicht, het geval is, heb ik besloten de voorhang van het ontwerpbesluit te beëindigen. Ik zal vervolgens na de zomer een nieuw ontwerpbesluit bij beide Kamers voorhangen, met 1 juli 2022 als datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit ontwerpbesluit doorloopt de volledige voorhangprocedure, met de waarborgen voor beide Kamers zoals beschreven in de brief van 13 januari jl.⁴ en besproken in het debat met de Eerste Kamer op diezelfde dag.

⁴ Kamerstukken I 2020/21, 33118, BO.

Ik ga graag met uw Kamer in gesprek over het vervolgproces op weg naar de parlementaire besluitvorming over de nieuwe datum. Daarnaast doe ik u de gebruikelijke voortgangsinformatie (waaronder de aansluitcijfers en een voortgangsbrief in juli) toekomen.

Financiële consequenties

In het eerder aan uw Kamer toegezonden Integrale Financiële Beeld (IFB) heb ik uiteengezet wat de betekenis was van het eerdere uitstel. Evident is dat het verschuiven van de inwerkingtredingsdatum van 1 januari naar 1 juli 2022 ook financiële impact heeft op de bevoegde gezagen en mijn ministerie. Inhoudelijk gaat het om de financiële consequenties voor de bevoegde gezagen, te weten extra implementatiekosten, het langer overeind houden van bestaande koppelingen naast de nieuwe en indien nodig het treffen van tijdelijke alternatieve maatregelen. Voor mijn ministerie en de bestuurlijke partners gaat het om het langer in de lucht houden van de programmaorganisatie en de bestaande, landelijke systemen en het ondersteunen van tijdelijke alternatieve maatregelen.

Daarnaast is de ontwikkeling van de DSO-LV complexer dan voorzien (met name de zogenoemde planketen). De precieze financiële impact van een besluit tot uitstel en de ontwikkeling van het DSO-LV wordt nu in kaart gebracht. Het vergt nog nader overleg, zowel binnen het kabinet als interbestuurlijk over de wijze waarop dat wordt opgevangen. Wanneer hier duidelijkheid over is, zal ik uw Kamer daarover nader informeren.

Afsluitend

In ons bestuurlijk overleg en de daaraan voorafgaand gevoerde gesprekken blijkt dat uitstel met een half jaar partijen enerzijds het vertrouwen geeft dat ze hun organisaties beter kunnen voorbereiden op de komende veranderingen en anderzijds voldoende nabij is om geen momentum te verliezen. Invoering per 1 januari 2022 betekent dat de bestuurlijke partners en ik met onzekerheid over zouden stappen. Invoering per 1 juli 2022 geeft alle bevoegd gezagen minimaal zes maanden effectieve oefen- en inregeltijd. Het maakt het mogelijk te oefenen met een werkende keten, er is beter zicht de werking van DSO-LV en de lokale systemen, er zijn meer partijen aangesloten. Bovendien is er meer tijd om ook op het alle niveaus te checken op het behoud van dienstverlening en eventuele vraagstukken op te lossen. Dat komt burgers en bedrijven ten goede.

Een goede start van de Omgevingswet betekent dat burgers en bedrijven goed bediend kunnen worden. De primaire processen van vergunningverlening en planvorming bij bevoegde gezagen moeten zo min mogelijk hinder ondervinden terwijl de dienstverlening op peil blijft. Dit is waarom we nu meer tijd nemen.

Uiteraard wordt na de nieuwe datum verder gewerkt aan de bestuurlijk afgesproken ambities, zodat de dienstverlening komende jaren verder kan groeien.

Ik zal u aan de hand van de gebruikelijke monitoring, testresultaten en een bijgesteld pad naar inwerkingtreding (Route 2022) blijven informeren over onze vorderingen. In een aparte brief zal ik op korte termijn ingaan op uw gestelde vragen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Onderwerp

Nieuwe datum inwerkingtreding Omgevingswet: 1 januari 2022

Kern mededeling:

De minister van BZK benoemt in de kamerbrief van 20 mei 2020 het gezamenlijke voorstel van het Rijk en de koepels om de Omgevingswet 1 jaar later in werking te laten treden, namelijk op 1 januari 2022. Dit leidt ertoe dat de Omgevingsverordening provincie Flevoland later (voor de zomer van 2021) kan worden vastgesteld. Provincie Flevoland gaat met volle kracht door met alle voorbereidingen om zo optimaal gebruik te kunnen maken van de tijd om te testen en oefenen.

Mededeling:

Begin april bent u geïnformeerd over uitstel van de Omgevingswet en de mogelijke gevolgen daarvan (mededeling d.d. 6 april 2020 nr. #2590726). Toen was nog niet bekend hoe lang dat uitstel zou duren, een half jaar of een jaar. In deze mededeling wordt ingegaan op de nieuwe datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de gevolgen voor de planning van de technisch juridische doorontwikkeling van de omgevingsverordening.

Kamerbrief minister van 20 mei 2020

De minister van BZK benoemt in haar kamerbrief van 20 mei 2020 (bijgevoegd) het gezamenlijke voorstel van het rijk en de koepels om de Omgevingswet 1 jaar later in werking te laten treden, namelijk op 1 januari 2022. Deze datum geeft voldoende ruimte om het landelijke wetgevingsproces af te ronden, het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) op te leveren, de regelgeving goed te implementeren en ermee te oefenen. Ook geeft zij aan dat zij na de zomer het debat in de kamer wil voeren over het voorstel om de wet per 1 januari 2022 in werking te laten treden. Dan zijn de jongste monitoringsgegevens beschikbaar en heeft de praktijk sessie over het DSO plaatsgevonden.

Gezamenlijke verklaring koepels

De nieuwe datum wordt door de koepels VNG, IPO en UvW als wenselijk en realistisch gezien. Wenselijk omdat met de Omgevingswet het mogelijk maakt om maatschappelijke opgaven voortvarender op te pakken en daar al lange tijd gezamenlijk aan wordt gewerkt. Realistisch omdat met deze datum rekening is gehouden met het afronden van het wetgevingstraject en kunnen werken en oefenen met het digitale stelsel.

Standpunt Flevoland

Flevoland, Utrecht en Gelderland lopen vergeleken met andere provincies voorop bij de voorbereidingen op de Omgevingswet. Door het proces in verschillende fases op te knippen hebben we een overzichtelijk en hanteerbaar traject gevolgd. Vanuit onze provincie is dus een zo kort mogelijk uitstel bepleit. Maar ze is niet de enige partij. Gekozen is om te komen tot een nieuw ijkpunt waar met iedereen gezamenlijk naar toe gewerkt kan worden. Dit nieuwe ijkpunt is 1 januari 2022.

Vanuit de provincie is aangegeven dat ze graag ziet dat verkend wordt of er meebewogen kan worden met het verschil in snelheid tussen organisaties, zodat zowel koplopers als achterlopers gefaciliteerd kunnen worden. Daar zet ze zich nog steeds voor in.

Registratienummer

2613222

Datum

26 mei 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2613222

Oefentijd

Het digitaal stelsel moet nog verder worden ontwikkeld voor alle instrumenten van de Omgevingswet. De druk hierop blijft bestaan. Er lijkt nu wel weer tijd te komen om te oefenen met de digitale vormgeving van de omgevingsverordening. Oefentijd die de provincies in een eerdere fase is toegezegd en die was weggevallen door de vertraging van het DSO. De mogelijkheid om te oefenen met het DSO willen we binnen de provincie graag benutten en uw Staten daarin actief meenemen.

Relatie met traject omgevingsverordening

Zoals bekend is het ontwerp van de Omgevingsverordening provincie Flevoland vastgesteld in uw vergadering van 22 april 2020. De ontwerpverordening is met ingang van donderdag 14 mei 2020 tot en met woensdag 24 juni 2020 voor iedereen toegankelijk via de website <https://www.flevoland.nl/loket/ter-inzage> en in de viewer van www.ruimtelijkeplannen.nl (plannummer NL.IMRO.9924.OVFlevoland-ON01). Er kunnen zienswijzen worden ingediend.

Door de nieuwe datum van inwerkingtreding van de wet is er geen urgentie meer om de omgevingsverordening dit jaar definitief vast te stellen. Om goed te kunnen testen en oefenen met het nieuwe digitale stelsel, is het van belang om de verordening op tijd klaar te hebben. Daarom zetten we het juridische traject om de omgevingsverordening tijdig door te ontwikkelen met onverminderde inzet voort.

Dit doen we door te reageren op ingediende zienswijzen en ambtshalve regels toe te voegen over indieningsvereisten en overgangsrecht. Ook dienen we, zoals aangekondigd, de formulering van regels aan te passen aan nog gereed komende landelijke wetgevingsproducten en zullen we de toelichting toevoegen. Hierdoor zal de tekst van de omgevingsverordening ten opzichte van de vastgestelde ontwerpverordening wijzigen, niet qua bedoeling maar qua formulering.

Voor de planning richten wij ons op het zo snel mogelijk afronden van dit project, waarbij we afhankelijk zijn van de voortgang van het landelijke wetgevingsproces en het DSO. Vooralsnog lijken de digitale standaarden voor de omgevingsverordening in het eerste kwartaal van 2021 beschikbaar te komen om de omgevingsverordening digitaal vorm te geven. Ons voorstel is om aansluitend, in april/mei 2021, een beeldvormende ronde te hebben om met uw Staten te oefenen met het DSO. De omgevingsverordening leggen wij vervolgens voor de zomer van 2021 aan uw Staten voor ter vaststelling, waarna deze gelijktijdig met de Omgevingswet inwerking kan treden.

Zoals u weet is de verordening een technisch juridische invulling van de beleidsarme omzetting. Het kan zijn dat er in tussentijd beleid is aangepast of nieuw is gevormd. Door deze planning ontstaat ruimte om, indien nodig, al in 2021 de omgevingsverordening beleidsrijk te wijzigen en aan te passen aan al gewijzigd of aanstaande wijzigingen van provinciaal omgevingsbeleid. Het is immers voorstelbaar dat bij de ontwikkeling van nieuw of nader geconcretiseerd beleid, ook een regeling gewenst is waar de nu geldende of nieuwe omgevingsverordening niet voorziet. Een beleidsrijke wijziging van de verordening wordt doorgaans gelijktijdig met of na het nieuwe/geconcretiseerde beleid ingezet (regelgeving volgt beleid).

Kosten

In de mededeling van 6 april jl. zijn de extra kosten vanwege het uitstel van de Omgevingswet ingeschat op circa 500.000,- euro bij uitstel van een jaar. Deze inschatting is onveranderd. Bij de zomernota en perspectiefnota wordt er al wel rekening mee gehouden dat werkzaamheden kunnen uitlopen, maar worden de extra kosten nog niet geheel doorgevoerd. De inschatting is immers pas goed te maken als er getest en geoefend is. Dat kan inhouden dat er in 2021 bij de zomernota zo nodig extra budget wordt gevraagd.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2613222

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Mededeling Inwerkingtreding Omgevingswet dd 6 april 2020	2590726	ja
<u>Kamerbrief en bijlagen over inwerkingtreding Om- gevingswet - 20 mei</u>	Link	
<u>Gezamenlijke verklaring over de nieuwe inwer- kingtredingsdatum van de Omgevingswet</u>	Link	

Onderwerp

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet

Kern mededeling:

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet

Kern mededeling:

De minister van Milieu en Wonen heeft op 1 april 2020 de Tweede Kamer een brief gezonden waarin zij heeft aangekondigd dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld (link bijgevoegd). De duur van het uitstel is nog niet bepaald. Gesproken wordt over een half jaar tot een jaar.

Nagegaan is wat dit uitstel betekent voor onder andere de processen en kosten van de invoering van de Omgevingswet in Flevoland. Met daarbij het besef dat een wet een codificering is van een maatschappelijke ontwikkeling, die ontwikkeling is er.

In Flevoland is voor het invoeren van de Omgevingswet het principe 'no regret' gehanteerd: we zetten datgene in gang wat waarde houdt en waarop we voort kunnen bouwen. Voor Flevoland betekent dit dat ook bij uitstel alle werkzaamheden verder door kunnen. De plannings waren krap, uitstel betekent iets meer lucht. Voor de uiteindelijke plannings zijn er wel afhankelijkheden:

- Voor het kunnen opstellen van beleid en regels in de juiste digitale vorm, zijn we afhankelijk van de oplevering van de verschillende landelijke digitale standaarden. Dit schuift iets naar achteren.
- Voor het inrichten van een aantal processen, zoals vergunningverlening en omgevingstafel zijn we mede afhankelijk van ontwikkelingen intern en bij ketenpartners.

Een voorlopige inschatting van de extra kosten door uitstel varieert van 350.000,- bij een half jaar tot 500.000,- bij een heel jaar. De gevolgen voor de kosten worden meegenomen bij de voorstellen voor de zomernota en perspectiefnota.

Vanuit de provincie Flevoland bestaat er voorkeur voor een zo kort mogelijk uitstel om de processen aangepast te krijgen aan hetgeen maatschappelijk gevraagd wordt. Denk daarbij ook aan het verkennen van participatie en de ambities voor milieubeleid. Verder ziet de provincie graag dat ervoor gezorgd wordt dat zowel koplopers als achterlopers gefaciliteerd kunnen worden.

Mededeling:

Het uitstel van de Omgevingswet is ingegeven door de gevolgen van het Corona virus en vertraging bij de ontwikkeling van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Er is direct een analyse gestart wat het uitstel betekent voor de activiteiten die binnen Flevoland in gang zijn gezet.

Vertraging ontwikkeling digitale landelijke voorziening (DSO)

Ten aanzien van de technische uitdagingen in digitale landelijke voorziening:

- De standaarden voor het doen van aanvragen en meldingen en het maken van vragenbomen waarmee nagegaan kan worden of een aanvraag of melding nodig is, zijn beschikbaar. Op dit moment wordt gewerkt aan het aansluiten op het omgevingsloket zodat de inrichting ervan kan plaatsvinden.
- De standaarden voor het opstellen van beleid en regels zijn nog niet gereed.

Registratienummer

2590726

Datum

6 april 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2590726

Relatie met traject omgevingsverordening

Met het traject van de omgevingsverordening is sprake van een 'dubbele binding' met de inwerkingtredingsdatum: het moet ervoor gereed zijn en treedt pas inwerking als de wet inwerking treedt. Het huidige traject kan door. Het ontwerp staat op de agenda van uw eerstkomende vergadering. Het tijdstip van vaststelling zal zonodig nader worden afgestemd op de inwerkingtredingsdatum van de nieuwe wet.

Het samenspel

Voor de andere instrumenten zoals visie, programma, projectbesluit, voorbereidingsbesluit en reactieve interventie moet het digitaal oefenen en digitaal opstellen nu wachten op het beschikbaar komen van de desbetreffende standaarden en software. Maar ondertussen gaat de ontwikkeling wel door.

Een aantal processen en resultaten zijn mede afhankelijk van ontwikkelingen intern en bij ketenpartners. Met medeoverheden wordt gezien welke (werk)afspraken er gemaakt moeten worden en hoe het digitale vergunningverleningsproces, planvorming en de omgevingstafel ingericht worden. Vanwege Corona wordt per onderwerp bekeken of bijeenkomsten doorgang kunnen vinden op digitale wijze. Vaak lukt het wel. Een iets langere doorloop van werkzaamheden is echter niet altijd tegen te houden. Hiervoor geldt vooral dat uitstel ertoe leidt dat er minder tijd tekort is.

Statenleergang

Verder is het idee om met uw Staten een leer- en ontwikkeltraject op te zetten, om uw Staten mee te nemen in de ontwikkelingen vanwege de Omgevingswet. Vanuit uw Staten is eerder aangegeven dat u graag wilt werken met casussen inzicht te krijgen in de diverse instrumenten en onderlinge relaties. Dit traject zal iets later starten en mogelijk wat langer doorlopen.

Kosten

Op basis van het voorgaande is een inschatting van de extra kosten vanwege uitstel gemaakt. Die extra kosten bedragen circa 350.000,- bij een half jaar tot 500.000,- euro bij een jaar uitstel. Op dit moment is nog niet bekend hoe lang het uitstel zal duren. Bij de zomernota en perspectiefnota wordt er al wel rekening mee gehouden dat werkzaamheden kunnen uitlopen, maar worden de extra kosten nog niet geheel doorgevoerd. Dat kan inhouden dat er in 2021 bij de zomernota zonodig extra budget wordt gevraagd.

Flevoland gaat voor beperkt uitstel

Vanuit de provincie bestaat er voorkeur voor een zo kort mogelijk uitstel, om de kosten zo laag mogelijk en de effecten op de activiteiten zo klein mogelijk te houden. In feite gaat het om het optimaliseren van processen. Gebleken is dat de ene organisatie wat sneller kan schakelen dan de andere. Daarom ziet de provincie graag dat verkend wordt of er meebewogen kan worden met het verschil in snelheid tussen organisaties, zodat zowel koplopers als achterlopers gefaciliteerd kunnen worden.

Standpunt IPO

In IPO-verband wordt bepleit om de inwerkingstredingsdatum te koppelen aan de mate van gereedheid van het DSO. Daarmee wordt teruggegrepen op het Bestuursakkoord van 2015 waarin het uitgangspunt is dat de wet in werking treedt een half jaar nadat het digitaal stelsel is opgeleverd.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2590726

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
brief van de minister voor Milieu en Wonen van 1 april 2020 over uitstel Inwerkingtreding Omgevingswet: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/actueel/nieuws/nieuwsberichten/nieuwsberichten-2020/april/inwerkingtreding-omgevingswet-vraagt-extra-tijd/		

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Onderwerp

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet

Kern mededeling:

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet

Kern mededeling:

De minister van Milieu en Wonen heeft op 1 april 2020 de Tweede Kamer een brief gezonden waarin zij heeft aangekondigd dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld (link bijgevoegd). De duur van het uitstel is nog niet bepaald. Gesproken wordt over een half jaar tot een jaar.

Nagegaan is wat dit uitstel betekent voor onder andere de processen en kosten van de invoering van de Omgevingswet in Flevoland. Met daarbij het besef dat een wet een codificering is van een maatschappelijke ontwikkeling, die ontwikkeling is er.

In Flevoland is voor het invoeren van de Omgevingswet het principe 'no regret' gehanteerd: we zetten datgene in gang wat waarde houdt en waarop we voort kunnen bouwen. Voor Flevoland betekent dit dat ook bij uitstel alle werkzaamheden verder door kunnen. De plannen waren krap, uitstel betekent iets meer lucht. Voor de uiteindelijke plannen zijn er wel afhankelijkheden:

- Voor het kunnen opstellen van beleid en regels in de juiste digitale vorm, zijn we afhankelijk van de oplevering van de verschillende landelijke digitale standaarden. Dit schuift iets naar achteren.
- Voor het inrichten van een aantal processen, zoals vergunningverlening en omgevingstafel zijn we mede afhankelijk van ontwikkelingen intern en bij ketenpartners.

Een voorlopige inschatting van de extra kosten door uitstel varieert van 350.000,- bij een half jaar tot 500.000,- bij een heel jaar. De gevolgen voor de kosten worden meegenomen bij de voorstellen voor de zomernota en perspectiefnota.

Vanuit de provincie Flevoland bestaat er voorkeur voor een zo kort mogelijk uitstel om de processen aangepast te krijgen aan hetgeen maatschappelijk gevraagd wordt. Denk daarbij ook aan het verkennen van participatie en de ambities voor milieubeleid. Verder ziet de provincie graag dat ervoor gezorgd wordt dat zowel koplopers als achterlopers gefaciliteerd kunnen worden.

Mededeling:

Het uitstel van de Omgevingswet is ingegeven door de gevolgen van het Corona virus en vertraging bij de ontwikkeling van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Er is direct een analyse gestart wat het uitstel betekent voor de activiteiten die binnen Flevoland in gang zijn gezet.

Vertraging ontwikkeling digitale landelijke voorziening (DSO)

Ten aanzien van de technische uitdagingen in digitale landelijke voorziening:

- De standaarden voor het doen van aanvragen en meldingen en het maken van vragenbomen waarmee nagegaan kan worden of een aanvraag of melding nodig is, zijn beschikbaar. Op dit moment wordt gewerkt aan het aansluiten op het omgevingsloket zodat de inrichting ervan kan plaatsvinden.
- De standaarden voor het opstellen van beleid en regels zijn nog niet gereed.

Registratienummer

2590726

Datum

6 april 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2590726

Relatie met traject omgevingsverordening

Met het traject van de omgevingsverordening is sprake van een 'dubbele binding' met de inwerkingtredingsdatum: het moet ervoor gereed zijn en treedt pas in werking als de wet in werking treedt. Het huidige traject kan door. Het ontwerp staat op de agenda van uw eerstkomende vergadering. Het tijdstip van vaststelling zal zonodig nader worden afgestemd op de inwerkingtredingsdatum van de nieuwe wet.

Het samenspel

Voor de andere instrumenten zoals visie, programma, projectbesluit, voorbereidingsbesluit en reactieve interventie moet het digitaal oefenen en digitaal opstellen nu wachten op het beschikbaar komen van de desbetreffende standaarden en software. Maar ondertussen gaat de ontwikkeling wel door.

Een aantal processen en resultaten zijn mede afhankelijk van ontwikkelingen intern en bij ketenpartners. Met medeoverheden wordt bezien welke (werk)afspraken er gemaakt moeten worden en hoe het digitale vergunningverleningsproces, planvorming en de omgevingstafel ingericht worden. Vanwege Corona wordt per onderwerp bekeken of bijeenkomsten doorgang kunnen vinden op digitale wijze. Vaak lukt het wel. Een iets langere doorloop van werkzaamheden is echter niet altijd tegen te houden. Hiervoor geldt vooral dat uitstel ertoe leidt dat er minder tijd tekort is.

Statenleergang

Verder is het idee om met uw Staten een leer- en ontwikkeltraject op te zetten, om uw Staten mee te nemen in de ontwikkelingen vanwege de Omgevingswet. Vanuit uw Staten is eerder aangegeven dat u graag wilt werken met casussen inzicht te krijgen in de diverse instrumenten en onderlinge relaties. Dit traject zal iets later starten en mogelijk wat langer doorlopen.

Kosten

Op basis van het voorgaande is een inschatting van de extra kosten vanwege uitstel gemaakt. Die extra kosten bedragen circa 350.000,- bij een half jaar tot 500.000,- euro bij een jaar uitstel. Op dit moment is nog niet bekend hoe lang het uitstel zal duren. Bij de zomernota en perspectiefnota wordt er al wel rekening mee gehouden dat werkzaamheden kunnen uitlopen, maar worden de extra kosten nog niet geheel doorgevoerd. Dat kan inhouden dat er in 2021 bij de zomernota zoonig extra budget wordt gevraagd.

Flevoland gaat voor beperkt uitstel

Vanuit de provincie bestaat er voorkeur voor een zo kort mogelijk uitstel, om de kosten zo laag mogelijk en de effecten op de activiteiten zo klein mogelijk te houden. In feite gaat het om het optimaliseren van processen. Gebleken is dat de ene organisatie wat sneller kan schakelen dan de andere. Daarom ziet de provincie graag dat verkend wordt of er meebewogen kan worden met het verschil in snelheid tussen organisaties, zodat zowel koplopers als achterlopers gefaciliteerd kunnen worden.

Standpunt IPO

In IPO-verband wordt bepleit om de inwerkingtredingsdatum te koppelen aan de mate van gereedheid van het DSO. Daarmee wordt teruggesproken op het Bestuursakkoord van 2015 waarin het uitgangspunt is dat de wet in werking treedt een half jaar nadat het digitaal stelsel is opgeleverd.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2590726

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
brief van de minister voor Milieu en Wonen van 1 april 2020 over uitstel inwerkingtreding Omgevingswet: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/actueel/nieuws/nieuwsberichten/nieuwsberichten-2020/april/inwerkingtreding-omgevingswet-vraagt-extra-tijd/		

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Onderwerp

Mededeling Voortgang stelselherziening omgevingsrecht

Kern mededeling:

De minister van BZK heeft in een voortgangsbrief aan de Tweede Kamer aangegeven hoe ver het met de stelselwijziging van de Omgevingswet staat. De inspanningen blijven erop gericht om de Omgevingswet 1-1-2021 in werking te laten treden. Wij informeren u over deze brief, hoe vanuit het college hier tegenaan wordt gekeken en de wijze waarop provincie Flevoland zich op de Omgevingswet voorbereidt.

Tijdens de statenacademie van 18 november 2019 over de Omgevingsvisie en de Omgevingswet is aangegeven dat prijs wordt gesteld op een overzicht van de huidige en de nieuwe instrumenten. Dit overzicht is bijgevoegd.

Mededeling:

Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. Voortgangsbrief Omgevingswet
2. Hoe staan de provincies erin
3. Implementatie van de Omgevingswet in Flevoland
4. Een wordt-was lijst van instrumenten

1. Voortgangsbrief Omgevingswet

De voortgangsbrief van de minister van BZK is vrijdag 29 november 2019 verschenen. De brief heeft meerdere bijlagen, waaronder een advies van de Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet en een monitor. Deze zijn bijgevoegd.

Hier volgt een samenvatting van de brief.

De inwerkingtredingsdatum van 1-1-2021 wordt wenselijk en haalbaar geacht. De minister streeft ernaar om uiterlijk 1 juli 2020 een Koninklijk Besluit (KB) over de inwerkingtredingsdatum aan de Eerste en Tweede Kamer voor te hangen. Dan wordt bezien of de Omgevingswet daadwerkelijk 1-1-2021 van kracht wordt. Dat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende elementen:

- a. mate van stabiliteit van de wetgeving,
- b. de voortgang op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en
- c. de voortgang van de implementatie op de minimale vereisten bij de bevoegde gezagen.

Deze elementen komen hierna aan bod.

a. Wetgeving

In de brief is het wetgevingstraject beschreven. Op www.omgevingswetportaal.nl staan de integrale geconsolideerde versies van de Omgevingswet, de vier AMVB's en de Omgevingsregeling. Voor het inwerkingtreden van de Omgevingswet worden ook de Algemene wet bestuursrecht en de Wet elektronische publicaties aangepast.

b. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)*Wat wordt er gemaakt*

Het BIT (Bureau ICT-toetsing) adviseerde in 2017 om het DSO-Landelijke Voorziening (DSO-LV = dat wat landelijk wordt aangeboden) vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidige dienstverleningsniveau en van daaruit verder te werken.

Registratienummer

2523666

Datum

10 december 2019

Afdeling/Bureau

SENB

*Openbaarheid***Openbaar***Portefeuillehouder***Smelik, C.****Ter kennisname aan PS en
burgerleden**

Het basisniveau van het DSO-LV wordt in twee stappen opgeleverd:

- Eind 2019 kunnen bevoegde gezagen en leveranciers starten met hun voorbereidingen voor aansluiten, vullen en oefenen.
- Met het basisniveau, medio 2020, staat er een volledig werkend stelsel.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een omgevingsloket opgeleverd dat een vergelijkbare functionaliteit als de huidige voorzieningen biedt, met een aantal pluspunten op het gebied van gebruikersvriendelijkheid.

Standaarden en het gebruik van standaarden

Op dit moment wordt nog gebouwd aan het basisniveau. Daarbij gaat het vooral om het opleveren van de juiste standaarden.

De standaarden voor het doen van vergunningsaanvragen en meldingen en het maken van toepasbare regels (vragenbomen en formulieren) zijn gereed.

De standaarden voor de verschillende instrumenten zoals visie, programma, verordening en omgevingsplan nog niet. Deze komen in de loop van 2020 beschikbaar.

Dit luistert vooral voor de omgevingsverordening nauw omdat er voor de omgevingsverordening geen overgangsrecht geldt. De omgevingsverordening moet vóór 1 januari 2021 zijn vastgesteld en gepubliceerd, zodat deze gelijktijdig met de wet inwerking kan treden. De planning is nog steeds haalbaar, maar de rek is er wel uit.

Om het DSO-LV goed te kunnen gebruiken, kan niet volstaan worden met het enkel opstellen van de instrumenten. Er zijn daarbij en daarnaast bewerkingen nodig in de vorm van bijvoorbeeld vragenbomen en het maken van annotaties (= labels waarmee de informatie doorzoekbaar wordt gemaakt).

Oplevering van het DSO-LV: acceptatie en overdracht aan beheerorganisatie

In december 2018 is door het Rijk en de koepels een beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet gesloten. Hierin zijn afspraken gemaakt over het beheer van het Digitaal Stelsel - Landelijke Voorziening (DSO-LV) en het acceptatieproces. Het acceptatieproces loopt sinds medio 2019 en wordt afgerond in 2020. Het iteratieve proces van aansluiten, doorontwikkeling en uitbouw van het DSO-LV met extra functionaliteit en informatie zal plaatsvinden onder regie van de Strategische beheerorganisatie.

Vinger aan de pols door de Eerste Kamer

De Eerste Kamer heeft begin oktober gevraagd om een tussenbalans met betrekking tot de gereedheid van het DSO en heeft daarbij gevraagd om onafhankelijke externe toetsing. De minister heeft daarop verschillende onderzoeken in gang gezet. Deze zijn beschikbaar als het KB over de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt voorgehangen.

c. Voortgang van de implementatie

Monitor

Met de monitor implementatie Omgevingswet wordt gevolgd hoever de implementatie is. Bijna 68% van alle organisaties hebben er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn. Daarbij geeft het merendeel van de organisatie aan dat meer inspanning nodig is dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% denkt het niet te gaan halen en 4% weet het niet.

Ondersteuning

Voor de implementatie wordt ondersteuning geboden vanuit de programmaorganisatie "aan de slag met". De koepels ondersteunen de implementatie met onder meer handreikingen en het gezamenlijk oefenen en testen.

De minister heeft een inspiratiegids participatie opgesteld waarmee invulling wordt gegeven aan de toezegging om samen met gemeenten een "participatieprotocol" te maken voor vergunningaanvragen onder de Omgevingswet.

Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet

De Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet heeft in november een integraal advies over de Omgevingswet uitgebracht. Hierin wil de commissie ook een antwoord geven op de vraag of de maatschappelijke doelen en verbeterdoelen van de Omgevingswet binnen bereik liggen. In dat advies heeft de Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet de aanbeveling gedaan om een externe partij in te stellen die de regering adviseert over het bewaken van de kaders van het stelsel. Deze aanbeveling gaat de minister nog met het kabinet en de bestuurlijke partners bespreken.

Haalbaarheid inwerkingtredingsdatum 1-1-2021

Alle bestuurlijke partners hebben hun vertrouwen uitgesproken dat het haalbaar is om toe te werken naar inwerkingtreding op 1 januari 2021. Het leidende motto is daarbij dat niet alles af hoeft te zijn om er klaar voor te zijn. Ook na inwerkingtreding zal nog aan het implementatieproces moeten worden gewerkt.

Om voldoende klaar te zijn is al ontzettend veel in gang gezet en er moet in het laatste jaar ook nog veel werk worden verzet. Voor sommige onderdelen is minder tijd dan oorspronkelijk voorzien. De minister beseft dat dit veel van alle partijen vraagt.

2. Hoe staan de provincies erin

Bij de implementatie van de Omgevingswet werken de 12 provincies samen. Het (gezamenlijke) standpunt is als volgt. De IPO-brief die hierover 2 december 2019 is verzonden, is bijgevoegd. De 12 provincies zijn van mening dat inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1-1-2021 haalbaar en gewenst is. De provincies hebben geen baat bij uitstel van de datum van inwerkingtreding. Uitstel lost waarschijnlijk de problemen niet op. Verder brengt uitstel kosten met zich mee.

Er zijn wel kanttekeningen gemaakt bij het DSO. Eerst zou op 1 januari 2020 het DSO-LV opgeleverd worden, dat werd vervolgens DSO-basis, en nu gaat het om een tussenstap voor aansluiten, vullen en oefenen. De standaarden zijn te laat opgeleverd wat gevolgen heeft voor de aansluitingsmogelijkheden en de tijd om te oefenen. Het maakt de invoering niet onmogelijk maar wel riskanter. De vraag is of er voldoende budget is om door te ontwikkelen naar het niveau waarop juist de meerwaarde van het nieuwe stelsel ontstaat (het zogenoemde scenario 3 uit de bestuursovereenkomst uit 2015 over de implementatie van de Omgevingswet). De informatiehuizen komen nu niet meer in de Omgevingswet voor.

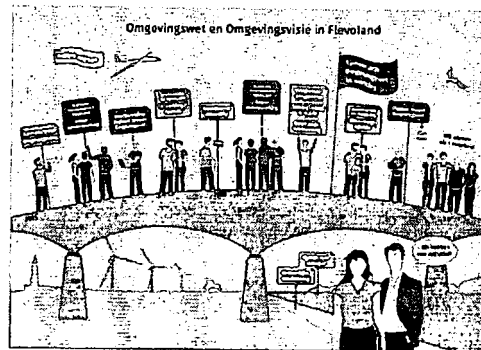
Dit voedt de zorg of we uiteindelijk wel voldoende met het DSO-LV kunnen. Het behoud van het huidige dienstverleningsniveau is de ondergrens.

Daarom is een voorbehoud gemaakt, namelijk dat de provincies medio 2020 definitief de balans op zullen maken. Dit voorbehoud komt overeen met een brief die de provincie 13 december 2018 aan de minister hebben gezonden in het kader van het Beheerakkoord DSO-LV, waarin is aangegeven dat de provincies eraan hechten dat de informatiehuizen daadwerkelijk worden ontwikkeld (zoals ook in het bestuursakkoord is opgenomen).

3. Implementatie van de Omgevingswet in Flevoland

Binnen de provincie wordt al geruime tijd aan de implementatie van de Omgevingswet gewerkt. Daarbij is onderscheid te maken in wat we als provincie zelf op orde moeten brengen en wat samen met de ketenpartijen moet worden ingericht (de plaat is in het groot ook bijgevoegd).

a. De provincie zelf

Er is een omgevingsvisie FlevolandStraks vastgesteld en met de beleidsarme omzetting zijn het beleid en de regels voor de fysieke leefomgeving gebundeld in een omgevingsprogramma en een omgevingsverordening. Dit moet nog worden doorontwikkeld om deze ook echt Omgevingswet-proof te maken.

Landelijk is bekeken wat er bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet minimaal moet zijn:

- Eén omgevingsvisie: Hieraan wordt voldaan. De omgevingsvisie FlevolandStraks is in november 2017 vastgesteld door uw Staten. Het is niet vereist dat deze bij inwerkingtreding van de Omgevingswet al is omgezet in de nieuwe standaard. Hij moet wel beschikbaar zijn in de huidige standaard en op ruimtelijkeplannen.nl staan. Daar wordt aan voldaan. Bij aanpassing na inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal de omgevingsvisie in de nieuwe standaard moeten worden vastgesteld.
- Eén omgevingsverordening: Hieraan wordt gewerkt. Met de beleidsarme omzetting zijn in februari 2019 de regels voor de fysieke leefomgeving bij elkaar geplaatst in één omgevingsverordening. Deze Omgevingsverordening Flevoland is op 15 maart 2019 inwerking getreden. Om te voldoen aan de Omgevingswet moet deze in de nieuwe standaard zijn opgesteld en zal de inhoud afgestemd moeten zijn op de systematiek en terminologie van de Omgevingswet. Over dit proces van doorontwikkeling van de omgevingsverordening is 11 december 2019 een beeldvormende ronde.
- Projectbesluit: Hieraan wordt gewerkt. Bij inwerkingtreding van de wet moet hiermee gewerkt kunnen worden. Het proces wordt ingericht.
- Vergunningen en meldingen: Hieraan wordt gewerkt. Bezien wordt hoe de provincie het beste op het DSO-LV kan aansluiten en welke afspraken hiervoor nodig zijn met de omgevingsdienst. De processen moeten heringericht worden en ook hiervoor zijn afspraken met de omgevingsdienst gewenst.

In het landelijke lijstje van hetgeen minimaal benodigd is, ontbreekt het programma. Bij de beleidsarme omzetting zijn in februari 2019 de beleidskaders voor de fysieke leefomgeving bijeen gebracht in het Omgevingsprogramma Flevoland. Deze zijn nog in de huidige standaard vastgesteld en staan op ruimtelijkeplannen.nl. Het is niet vereist dat deze bij inwerkingtreding van de Omgevingswet omgezet zijn in de nieuwe standaard. Aanpassingen zullen na inwerkingtreding wel in de nieuwe standaard vastgesteld moeten worden. Er mogen meerdere programma's, sectoraal en/of gebiedsgericht, vastgesteld worden. Het is niet vereist dat alles in één programma wordt gebundeld, mogelijk wel wenselijk.

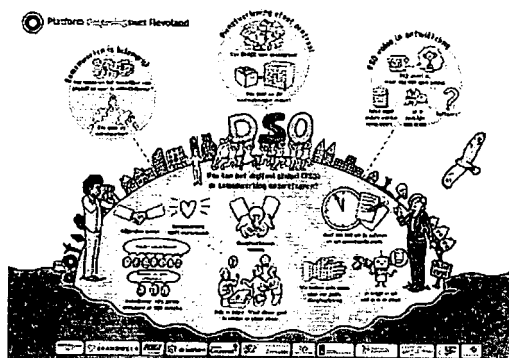
De nadruk ligt de komende periode op het aansluiten op het DSO-LV en het inrichten van de processen. Daarbij gaat het ook om het in beeld brengen van risico's en eventuele terugvalopties als er

een kink in de kabel komt. De risico's liggen niet alleen landelijk maar ook intern gelet op capaciteit, afstemming met andere trajecten (denk aan migratie naar de cloud) en borging in de lijn (zonder die borging is de kans groot dat de processen niet goed lopen of zelfs dat ze steeds opnieuw ingericht moeten worden).

b. De ketensamenwerking

Niet alleen binnen het provinciehuis verandert er wat. In Flevoland werken de overheden samen aan de implementatie van de Omgevingswet, ambtelijk binnen het Platform Omgevingswet Flevoland en bestuurlijk binnen de Bestuurderstafel Omgevingswet Flevoland. Het gaat om de gemeenten, waterschap, provincie, Rijkswaterstaat, Omgevingsdienst OFGV, brandweer en GGD. In 2018 en 2019 zijn gezamenlijk bijeenkomsten georganiseerd om meer zicht te krijgen op verschillende onderwerpen van de Omgevingswet. Tijdens een werkbezoek van de minister van BZK op 12 juni 2019 hebben de Flevolandse overheden gezamenlijk hun zorg- en aandachtspunten rondom het DSO aan de minister duidelijk gemaakt (de infografic is in het groot ook bijgevoegd).

Binnen het platform komt ook de nadruk meer te liggen op het daadwerkelijk inrichten van de ketenprocessen.

Op dit moment worden er (interbestuurlijke) projectgroepen gevormd die onderdelen van de ketensamenwerking gaan vormgeven. Het gaat onder meer om:

- het DSO: gezamenlijk met kennis vanuit het landelijke programma zoeken naar een goede invulling, die in de praktijk werkt en waarbij onderzocht wordt waar we samen moeten optrekken (denk aan de samenwerkinggeving).
- de vergunningverlening waaronder het inrichten van een omgevingstafel: op basis van de Omgevingswet moeten in kortere termijn en onderling afgestemd, vergunningen worden verleend. Hiervoor zijn concrete afspraken vereist.
- toezicht en handhaving: op basis van de Omgevingswet gaat dit veranderen, waarbij een herijking van de vigerende strategie aan de orde is.

Deze projectgroepen worden door verschillende partijen getrokken. Elke projectgroep stelt een plan van aanpak op.

4. Een wordt-was lijst van instrumenten

Tijdens de statenacademie van 18 november 2019 over de Omgevingsvisie en de Omgevingswet is aangegeven dat prijs wordt gesteld op een overzicht van de huidige en de nieuwe instrumenten. Dit overzicht is bijgevoegd.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Voortgangsbrief Omgevingswet van de minister van BZK	2523835	ja
IPO brief Stelselherziening Omgevingswet	2526206	ja
Plaat Flevolands beeld implementatie	2526260	ja

Plaat DSO	2526315	ja
Wordt-was lijst instrumenten	2524774	ja

Hierna de linken naar de brief van de minister en de bijlagen bij die brief:

- [Voortgang stelselherziening Omgevingsrecht.docx](#)
- [Advies integrale Adviescommissie met reactie.pdf](#)
- [Voortgang wetgeving, DSO en implementatie.docx](#)
- [Monitor Voortgang Invoering Omgevingswet 3e kwartaal 2019.pdf](#)
- [Monitor Invoering Omgevingswet. Halfjaarrapportage september 2019.pdf](#)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. De voorzitter
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-generaal
Omgevingswet
Aan de Slag

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2019-0000634024
Uw kenmerk

Datum 29 november 2019
Betreft Voortgang stelselherziening Omgevingsrecht

Over ruim een jaar is de ingangsdatum van de Omgevingswet gepland. Zoals toegezegd schets ik u daarom namens het kabinet in deze brief de stand van zaken van de wetgeving, het DSO en de implementatie. Daarnaast beschrijf ik of de geplande inwerkingtreding per 2021 haalbaar is en/of welke extra maatregelen nodig zijn. Ik doe dat een jaar voor de inwerkingtreding, omdat het voor alle betrokkenen belangrijk is om duidelijkheid en eenduidigheid te hebben over de inwerkingtreding.

Inwerkingtreding per 01-01-2021: wenselijk en mogelijk
De inschatting van de bestuurlijke partners en mijzelf is dat het wenselijk en mogelijk is de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden. Dat was ook de mening tijdens de bestuurdersbijeenkomst over de Omgevingswet die ik op 18 november jl. heb bijgewoond. Hoewel niet alle deadlines zijn gehaald en er nog werk verzet moet worden, heb ik er met de bestuurlijke partners vertrouwen in dat wij deze zaken in het komende jaar met onze gezamenlijke aanpak voor elkaar kunnen krijgen.

Ik heb echter ook oor voor zorgen, vanuit de wens om de overgang echt goed te laten plaatsvinden en bijvoorbeeld voldoende te kunnen oefenen met DSO, of laatste uitvoeringstechnische punten uit de praktijk ook nog in de regelgeving mee te kunnen nemen. Mede daarom is er in overleg met uw Kamer voor een extra tussenstap gekozen. In het wetsvoorstel Invoeringswet is vastgelegd dat de inwerkingtreddingsdatum wordt vastgelegd in een Koninklijk Besluit (KB). Ik streef ernaar om uiterlijk 1 juli het Koninklijk Besluit voor de inwerkingtreding bij u voor te hangen, waarna we definitief met elkaar bepalen of de wet daadwerkelijk per 1 januari 2021 in werking treedt.

Ik zal het KB bij u voorhangen als ik in overleg met de bestuurlijke partners beoordeel dat dit verantwoord is. Dat beoordelen we aan de hand van de volgende elementen: mate van stabiliteit van de wetgeving, de voortgang van de implementatie op de minimale vereisten bij de bevoegde gezagen en de

voortgang op het DSO. Vervolgens kunt ook u beoordelen, of we er klaar voor zijn. Indien u niet met dit ontwerp instemt, zal dit besluit niet worden voorgedragen aan de Koning.

Eerder heb ik u erover geïnformeerd dat de voorbereiding op de inwerkingtreding gericht is op het ten minste kunnen uitvoeren van de minimaal vereiste taken.¹ Belangrijk hierbij is het bieden van continuïteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven. Meer ambitie mag natuurlijk, en is ook wenselijk, maar is direct bij inwerkingtreding niet per se noodzakelijk om van start te kunnen gaan. We hebben geleerd van andere stelselherzieningen door implementatie vanaf het begin een plek te geven in de stapsgewijze aanpak, die doorloopt na inwerkingtreding. Ook het overgangsrecht heeft een belangrijke rol in inwerkingtreding. Het draagt bij aan een soepele overgang in realiseerbare stappen van het oude naar het nieuwe stelsel, bijvoorbeeld voor de waterschapsverordening en het omgevingsplan.

Door uit te gaan van een groeipad verkleinen we risico's en geven we ruimte voor de cultuurverandering die nodig is om de volledige winst van de Omgevingswet uiteindelijk te kunnen verzilveren. De stelselherziening is immers meer dan alleen wet- en regelgeving met ondersteunende ICT. We beogen een andere manier van werken en dat heeft niet iedereen op één specifieke datum en op één moment gelijktijdig onder de knie. Ofwel, het hoeft niet af te zijn om er klaar voor te zijn, zoals de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van 27 juni 2019 heeft beschreven.

Met de inwerkingtreding per 1 januari 2021 kunnen bevoegde gezagen met de Omgevingswet urgente maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgave en de energietransitie het hoofd bieden en zo een goede balans vinden tussen de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving. Het enthousiasme om met het instrumentarium aan de slag te gaan is groot. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er via de Crisis- en herstelwet al in bijna 200 gebieden wordt geëxperimenteerd met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Daarmee wordt vooruitgelopen op het omgevingsplan uit de Omgevingswet.

Ook burgers en bedrijven hebben behoefte aan de cultuurverandering en transformatie bij de overheid. De stelselherziening van de Omgevingswet vindt juist plaats om burgers en bedrijven beter te bedienen. Ze heeft als uitgangspunt om het omgevingsrecht inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik. We maken regels minder complex, stimuleren betrokkenheid van burgers en bieden ruimte voor innovaties. Inwerkingtreding op de beoogde datum maakt het mogelijk die voordelen tijdig te benutten.

¹ Kamerstukken II, 2018/19, 33 118, nr. 119

Ik zie mij ook in mijn oordeel gesteund door het advies 'Recht doen aan de Omgeving(swet)' van de Integrale onafhankelijke Adviescommissie Omgevingswet. De commissie heeft op mijn verzoek aanvullend op haar eerdere adviezen een samenhangend advies uitgebracht over het samenstel van de wetgevingsproducten. De commissie is van mening dat het juridische bouwwerk systematisch en stevig in elkaar zit en daarmee de potentie van de Omgevingswet waar kan maken. De commissie maakt ook onderscheid tussen het oordeel voor in werking kunnen treden en de fase daarna: het groeipad dat nodig is om de potentie van het nieuwe stelsel ten volle te benutten. Dit onderscheid onderschrijf ik. De commissie bevestigt dat het nieuwe stelsel de gewenste rechtszekerheid en voorspelbaarheid zal bieden. Ik stuur u hierbij het advies met daarbij een reactie op het advies.

In de navolgende onderdelen van deze brief schets ik de stand van zaken en zet ik uiteen wat er komend jaar nog nodig is.

1. Voortgang wetgeving

1.1 Stand van zaken

De afgelopen jaren hebben regering en parlement in nauwe samenwerking gewerkt aan een zorgvuldige totstandkoming van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. De totstandkoming van de wetgeving is erop gericht om het stelsel op 1 januari 2021 in werking te laten treden. De Invoeringswet en de vier Aanvullingswetten zijn op dit moment aanhangig bij de Eerste Kamer. De onderliggende besluiten -het Invoeringsbesluit en de vier aanvullingsbesluiten- zijn dit jaar voorgehangen bij uw Kamer. Zij worden in de Eerste Kamer synchroon behandeld met de desbetreffende wetten. Onderstaande tabel geeft per wetgevingsproduct de stand van zaken weer.

De Eerste Kamer heeft mij op 15 november een brief gestuurd met serieuze aarzelingen bij het eerder gecommuniceerde tentatieve tijdspad, maar aangegeven tot de procedurevergadering van 3 december hieraan vast te houden en dan te bezien hoe zij de verdere behandeling wil vormgeven. Ik heb met de bestuurlijke partners afgesproken om voor de behandeling van het aanvullingsspoor geluid nog een bestuurlijk overleg te voeren over de laatste uitvoeringstechnische punten. Het tentatieve behandelingschema schetst een tijdspad waarbij de behandelingen begin volgend jaar kunnen zijn afgerond.

Wetgevingsproduct	Parlementaire behandeling
Invoeringswet	Bij de EK ingediend op 7 maart 2019
Invoeringsbesluit	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 29 mei 2019

Datum
29 november 2019

Kenmerk
2019-0000634024

Aanvullingswet bodem	Bij de EK ingediend op 18 december 2018
Aanvullingsbesluit bodem	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 1 juli 2019
Aanvullingswet natuur	Bij de EK ingediend op 4 juli 2019
Aanvullingsbesluit natuur	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 6 september 2019
Aanvullingswet geluid	Bij de EK ingediend op 2 juli 2019
Aanvullingsbesluit geluid	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 14 oktober 2019
Aanvullingswet grondeigendom	Bij de EK ingediend op 17 oktober 2019
Aanvullingsbesluit grondeigendom	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 21 oktober 2019
Inwerkingtredings-KB	Aanbieding bij EK en TK voorzien rond de zomer 2020

Verder is de Omgevingsregeling in november gepubliceerd. De ontwerpen van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregeling grondeigendom worden in december 2019 in consultatie gebracht. De ontwerpen van de overige drie aanvullingsregelingen worden uiterlijk begin 2020 in consultatie gebracht.

Via www.omgevingswetportaal.nl stel ik integrale geconsolideerde versies beschikbaar van de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Deze geven een goed beeld van hoe het nieuwe stelsel er in zijn totaliteit uit komt te zien. Ik zal de geconsolideerde versies op gezette tijden actualiseren, gezien het belang hiervan voor de uitvoeringspraktijk bij de voorbereiding op het nieuwe stelsel.

In bijlage 2 geef ik de stand van zaken van de ontwikkeling van de wetgeving meer gedetailleerd weer. Het betreft het hoofdspoor, de aanvullingssporen, het invoeringsspoor. Daarnaast geef ik de stand van zaken van twee andere wetsvoorstellen die nodig zijn voor de inwerkingtreding van het stelsel, namelijk het wetsvoorstel tot wijziging van de Awb en enkele andere wetten² en het voorstel voor de Wet elektronische publicaties³. Deze wetsvoorstellen zijn sinds 10 juli 2019, respectievelijk 6 juni 2019, in behandeling bij uw Kamer en liggen op koers voor de inwerkingtreding op 1 januari 2021. Ook de voortgang van de Crisis- en herstelwet is in beeld gebracht inclusief de stand van zaken omtrent de motie van het kamerlid Verheijen en de toezegging aan uw Kamer over het toepassingsbereik van het projectuitvoeringsbesluit.

1.2 Stappen in 2020

² Kamerstukken II 2018/19, 35 256, nr. 2.

³ Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.

- Voor een goede voorbereiding van de uitvoeringspraktijk en de vulling van het DSO is het wenselijk dat de regelgeving in de eerste helft van 2020 wordt vastgesteld en gepubliceerd zodat de overheden zo snel mogelijk kunnen vullen en oefenen met de echte regelgeving. Concreet gaat het om de regels van het invoeringsspoor en van de vier aanvullingssporen. Na de voorhang worden de AMvB's voor advies voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Ook uw inzet en die van de Raad van State is nodig om de regelgeving op tijd gereed te hebben.
- In de planning is opgenomen om 1 juli 2020 het ontwerp van het inwerkingtredings-KB bij uw Kamer voor te hangen. De datum van inwerkingtreding staat in dat KB.⁴ Ik zal dat - zoals gezegd - alleen doen als ik dit samen met de bestuurlijke partners verantwoord vindt. Indien het parlement niet instemt, zal het KB niet worden voorgedragen aan de Koning. Naast het inwerkingtredings-KB zal ik u een nieuwe integrale voortgangsbrief doen toekomen, zodat u die kunt betrekken bij uw afweging over de inwerkingtreding. Deze rapportage zal onder meer worden gebaseerd op de monitor en de onderzoeken die momenteel worden uitgevoerd naar het DSO.

2 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een samenhangend geheel met centrale en decentrale componenten die met elkaar samenwerken. Daarvoor is niet alleen een werkende Landelijke voorziening (DSO-LV) nodig, maar ook dat overheden voldoende tijd hebben om lokale systemen in te richten en aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen.

2.1 Stand van zaken

2.1.1 Digitaal Stelsel Omgevingswet - Landelijke voorziening

Eind 2019 wordt het grootste deel van DSO-LV opgeleverd, waarop alle bevoegd gezagen kunnen aansluiten, waarmee ze kunnen oefenen, en wat ze kunnen vullen met hun eigen regelgeving. In de voorbereiding hierop worden veel 'meters gemaakt' en moet tegelijkertijd in 2020 nog veel werk worden verzet. Niet alles kan en hoeft in één keer. Het primaire proces staat voorop: burgers en bedrijven moeten vergunningen kunnen aanvragen, overheden moeten die kunnen behandelen en het moet duidelijk zijn welke regels wanneer gelden.

Per 1-10-2019 is er een voortgang van 75% van de eisen van het basisniveau gerealiseerd. De prognose voor het vierde kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van 83% is gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om het

⁴ Conform toezegging in Kamerstukken I 2018/19, 33 118, nr. AO en opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet

Datum
29 november 2019

Kenmerk
2019-0000634024

aansluiten, vullen en oefenen te kunnen ondersteunen. De resterende functionaliteit is niet van direct belang om te kunnen aansluiten, vullen en oefenen door alle medeoverheden. Voorbeelden van functionaliteiten die in 2020 af zullen worden gemaakt zijn archivering of het ambtshalve indienen van een papieren aanvraag.

Met de aanstaande oplevering is het gedefinieerde basisniveau DSO-LV in belangrijke mate gerealiseerd, maar niet volledig af op het oorspronkelijk geplande moment. In overleg met de koepels en het Rijk is geïnventariseerd welke punten nog openstaan en geprioriteerd welke functionaliteiten nodig zijn om wel meteen in 2020 te kunnen starten met aansluiten en oefenen. Het basisniveau van het DSO-LV zal vervolgens in 2020 worden voltooid. DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd gezagen en leveranciers kunnen starten met hun voorbereidingen voor aansluiten, vullen en oefenen. De conclusie dat het verantwoord is om deze stap nu te zetten, baseer ik op het statusrapport over het DSO-LV met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen, waarvan u recent een afschrift heeft ontvangen. Ik benadruk dat hoe uitgebreid, zorgvuldig en goed alle voorbereidingen ook zijn geweest, de echte werking toont zich pas na verloop van tijd in het daadwerkelijk gebruik. Daarom is het van belang zo spoedig als mogelijk te starten. Het iteratieve proces van aansluiten, doorontwikkeling en uitbouw met extra functionaliteit en informatie zal plaatsvinden onder regie van de Strategische beheerorganisatie. Met het basisniveau, medio 2020, staat er een volledig werkend stelsel conform het hiervoor geformuleerde Programma van Eisen. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de geplande fasering van de op te leveren onderdelen van DSO-LV in het eerste deel van 2020.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een Omgevingsloket opgeleverd dat een vergelijkbare functionaliteit als de huidige voorzieningen biedt, met een aantal belangrijke pluspunten op het gebied van gebruikersvriendelijkheid. Zo is het nieuwe loket beter toegankelijk voor mensen met een visuele beperking, zijn de publieksteksten op taalniveau B1 geschreven, en is het loket gevuld met regelgeving van alle overheidslagen, waar het huidige Omgevingsloket Online (OLO) alleen de landelijke regelgeving bevat. De belangrijkste meerwaarde van het nieuwe loket is weergegeven in bijlage 2.

Het BIT adviseerde in 2017 om het DSO-LV vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidig dienstverleningsniveau en van daaruit verder te werken. Dit advies is opgevolgd. In lijn met het advies is er een knip gemaakt tussen het basisniveau dat er moet zijn bij inwerkingtreding van de wet en de uitbouw die daarna plaatsvindt. Voor het benutten van de kansen van de vrijwel bereikte grootschalige modernisering van het omgevingsrecht is het van belang ook na het basisniveau functionaliteit en informatie toe te voegen aan het DSO richting de bestuurlijk geformuleerde eindambities (zogeheten *scenario 3*). Het

afgelopen jaar is er door de bestuurlijke partners en het Rijk een eerste prioritering aangegeven voor de uitbouw. Maar voordat hiermee wordt aangevangen is het van belang eerst de aandacht te richten op het realiseren van het basisniveau.

2.1.2 Uitdagingen

Standaarden worden gebruikt door softwareleveranciers om koppelingen tussen lokale systemen en het DSO te realiseren. Twee noodzakelijke standaarden⁵ (voor vergunningen en meldingen en het zoeken via vragenbomen) zijn al geruime tijd beschikbaar. Medeoverheden en hun leveranciers kunnen sindsdien, zowel begeleid als zelfstandig, hun systemen aansluiten op het DSO om daarmee te oefenen. De Standaard Officiële Publicaties (STOP) met de bijbehorende toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD's) is met vertraging tot stand gekomen. Ik verwijs hier ook naar de kamerbrief van 27 juni⁶ waarin u bent geïnformeerd over de STOP TPOD standaard. Inmiddels is deze standaard als 0.98 kern-versie opgeleverd en interbestuurlijk vastgesteld. De standaard is nog beperkt in de praktijk beproefd en zal nog aangevuld worden met een aantal modules. Dat vergt nog aandacht de komende tijd.

Overheden moeten besluiten op grond van de Omgevingswet elektronisch bekend maken en beschikbaar stellen. De Bekendmakingswet verplicht hiertoe en stelt eisen aan de manier waarop dat moet gebeuren. Dit heeft impact voor de werking van DSO-LV. Zo wordt bijvoorbeeld straks een wijziging van het omgevingsplan met behulp van de bovengenoemde STOP-TPOD standaard bekendgemaakt via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) en ontsloten via DSO-LV. De DSO-LV afhankelijkheid van LVBB maakt dat wijzigingen in techniek en planning in die landelijke voorziening impact heeft op de techniek en planning van DSO-LV. Het synchroon brengen van beide landelijke voorzieningen heeft in de afgelopen periode veel aandacht gekregen en dit traject zal in de loop van het eerste half jaar van 2020 worden afgerond.

De extra inzet die gedurende de zomermaanden nodig was voor de ontwikkeling van de STOP-TPOD standaard heeft impact gehad op de voortgang van andere onderdelen van het DSO en op de tijd die beschikbaar is voor de implementatie in de uitvoeringspraktijk. Bijvoorbeeld op het tijdig kunnen publiceren van de omgevingsverordeningen door de provincies. Deze moeten op 1 januari 2021 zijn vastgesteld en gepubliceerd. Op dit moment is de planning nog steeds haalbaar, maar de rek is er wel in belangrijke mate uit waardoor nieuwe vraagstukken niet zonder meer binnen de planning opgevangen kunnen worden. Samen met de

⁵ Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM) en Standaard Toepasbare Regels (STTR)

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. 119

provincies houd ik hier stevig vinger aan de pols, om direct aanvullende maatregelen te kunnen treffen indien dat nodig blijkt.

Ook bij gemeenten en waterschappen zorgt de latere oplevering van de standaarden voor extra druk. Voor deze bevoegd gezagen geldt weliswaar niet dat zij een waterschapsverordening of een omgevingsplan moeten vaststellen of publiceren per 1 januari 2021, maar indien een gemeente een wijziging van het omgevingsplan van rechtswege voorbereidt voor direct na inwerkingtreding van de wet, moet dat wel conform de eisen en de standaarden van de Omgevingswet. En daarmee zijn ook zij aangewezen op beschikbare software. Voor deze bevoegd gezagen ligt er daarom druk op het aanschaffen/aanbesteden of het aanpassen van software. Ook hier geldt dat dit nu als een haalbare planning wordt ingeschat, maar de tijd is ook niet ruim bemeten. En ook hier geldt dat er stevig vinger aan de pols wordt gehouden en erop zeer intensieve basis met softwareleveranciers wordt samengewerkt om de doelen te halen. In samenspraak met de VNG zal ik daarnaast bezien of er aanvullende mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

2.1.3 Tussenbalans oplevering DSO-LV

De Eerste Kamer heeft begin oktober gevraagd om een tussenbalans met betrekking tot de gereedheid van het DSO en heeft in dit verband gevraagd om onafhankelijke externe toetsing.

Ik zet de verschillende stappen in het kader van het externe toetsingstraject gefaseerd in gang. Op 19 november heb ik als eerste stap een statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen naar de Eerste Kamer gestuurd. U heeft hiervan een afschrift ontvangen. Dit statusrapport geeft inzicht in en overzicht van de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten, vullen en oefenen. Op basis van de in het statusrapport beschreven feiten concludeer ik dat we, samen met de medeoverheden, nu kunnen beginnen aan de volgende stap: het gaan werken met het DSO in de uitvoeringspraktijk. De komende tijd zullen we met alle partners de nog resterende punten oppakken, om het hele basisniveau conform alle gestelde eisen op te leveren.

Naar aanleiding van het statusrapport stelt de ADR vervolgens voor het einde van het jaar een rapport van bevindingen op (fase 2). De vervolgstap is het uitvoeren van een Gateway Review in het eerste kwartaal van 2020. Tot slot ben ik voornemens om eind 2019 het BIT te vragen, in lijn met de motie Ronnes⁷ hierover en mijn toezegging daarover aan de uw Kamer, advies uit te brengen over de stap naar doorontwikkeling en uitbouw.

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34986, nr. 26

2.1.4 Aandacht voor de gebruiker:

Ik vind het zeer van belang dat het DSO ook toegankelijk en bruikbaar is voor gebruikers, in het bijzonder ook voor mensen met een beperking of die laaggeletterd zijn. In het ontwerp van het DSO en onze gebruikerstesten besteden we hier veel aandacht aan. In het kader van het externe toetsingstraject is door Stichting Accessibility een tweede nulmeting gedaan naar toegankelijkheid van het DSO. Uit dit onderzoek is gebleken dat het DSO-LV op dit moment aan een groot deel van de eisen op dit vlak voldoet en dat te zien is dat er bij de technische ontwikkeling van het DSO-LV rekening is gehouden met digitale toegankelijkheid. Tegelijkertijd wijst Stichting Accessibility mij ook op een aantal aandachtspunten in de techniek. Met nog ruim een jaar te gaan totdat de eerste burgers en bedrijven gebruik gaan maken van de landelijke voorziening is er nog voldoende tijd voor het doorvoeren van de overige verbeteringen. Voor een deel van de aandachtspunten zijn op dit moment ook al oplossingen in de maak.

Daarnaast wordt in goed overleg met het MKB een MKB-toets gedefinieerd. Dit is een uitwerking van de motie van Bisschop en Ronnes⁸ in een drietal fases. In de eerste fase is een algemene toelichting gegeven op de werking van het DSO, waar enkele tientallen MKB-ondernemers aanwezig waren. Fase 2 betreft een pilot met een met voor het MKB relevante inhoud gevuld DSO. Fase 3 betreft een toets of pilot in een late (bijna klaar) fase van het DSO met MKB-ondernemers. Deze fase zullen we voor inwerkingtreden van de Omgevingswet afronden. Deze opzet maakt het mogelijk ook het midden en kleinbedrijf, net als alle andere belanghebbende partijen, te betrekken bij de implementatie het DSO.

2.2 Stappen in 2020

Door de lokale overheden en rijkspartijen wordt het aansluiten van de lokale componenten op het DSO in 2020 verder voorbereid en gerealiseerd. Daarvoor moeten de lokale systemen worden aangepast of nieuwe worden verworven. Voor ondersteuning hierbij is een team met technische expertise toegevoegd aan de implementatieondersteuning van het programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Dit migratieteam zal in 2020 en 2021 beschikbaar zijn.

Bij de oplevering van DSO-LV wordt niet over één nacht ijs gegaan. Alle technische voorzieningen worden uitgebreid getest en getoetst, hun werking in de keten wordt bekeken en het DSO-LV wordt begin 2020, ruim voor inwerkingtreding van de wet, in beheer genomen. In mijn recente brief aan de Eerste Kamer over het statusrapport⁹ heb ik het zorgvuldige traject van invoering uiteengezet. Daarin heb ik aangegeven hoe ik het parlement hierover informeer.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 34 986, nr. 31

⁹ Vergaderjaar 19/20 EK 34 986, Q

In de beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)¹⁰ zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het beheer van de landelijke voorziening en het te doorlopen acceptatieproces. Een interbestuurlijk acceptatieteam met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk stelt vast of het geleverde product (DSO-LV) voldoet aan de gestelde eisen in de opdracht en of het in gebruik kan worden genomen. De vormgeving en uitwerking van de Omgevingswet en het bijbehorende DSO vinden niet in een ivoren toren plaats maar vanaf het begin in gezamenlijkheid met de andere overheden. Het acceptatieproces loopt sinds medio 2019 en wordt afgerond in 2020.

De migratie van oude naar nieuwe voorzieningen is in voorbereiding waarbij zowel de technische als de informatie-organisatorische aspecten worden uitgewerkt. Om de overgang van het oude naar het nieuwe stelsel vloeiend te laten verlopen is er voor de overstap van de huidige voorzieningen naar DSO-LV overgangsrecht opgesteld. Het primaire proces staat daarbij voorop: initiatiefnemers moeten aanvragen kunnen blijven indienen en meldingen kunnen doen. In de afgelopen jaren zijn gemeenten via het migratieproject geassisteerd om hun bestemmingsplannen en verordeningen voor 2021 op orde te brengen.

Om DSO-LV goed te kunnen gebruiken moet de in het DSO opgenomen inhoud (regelgeving van het Rijk, provinciale verordeningen en visies, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen) “bewerkt” worden zodat deze op een toegankelijke manier ontsloten is. Daarvoor is onder meer nodig dat bevoegd gezagen vragenbomen opstellen, die de burger en initiatiefnemer op een makkelijke en logische manier door een vergunningcheck of aanvraag leidt. Ook is het nodig om de regelgeving te annoteren, zodat regels op een locatie te vinden zijn. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, zullen ook gebruikt worden om DSO-LV te verbeteren. Voor deze werkzaamheden is het hele jaar 2020 voorzien. Overheden krijgen daarbij praktische hulp in de vorm van workshops en trainingen, en er is een bibliotheek van vragenbomen beschikbaar waaruit eenieder kan putten.

3 Implementatie

3.1 Stand van zaken

3.1.1 Randvoorwaarden/minimale eisen

De ambities van de Omgevingswet vergen van alle partijen een omslag in denken en doen. Het proces van verandering is opgestart vanuit het besef dat deze

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. -116

verandering tijd en inspanning vraagt. Daarom is een meerjarige transitieperiode voorzien, waarbij veranderingen stap voor stap kunnen worden doorgevoerd.

Sinds 2016 monitor ik samen met de bestuurlijke partners de voortgang van de implementatie bij de bevoegd gezagen. De rapportages van deze monitoring ontvangt u zoals toegezegd periodiek. Nu de beoogde inwerkingtredingsdatum dichterbij komt, heb ik ervoor gekozen om de focus van de monitor te verleggen en de monitor te concentreren op de vraag hoe ver organisaties zijn met het voorbereiden van de 5 criteria op de lijst met minimale eisen, die in de brief van 27 juni zijn opgenomen.

Naast de meting van de voortgang door de bevoegde gezagen op de vijf minimale eisen is de voortgang van de implementatie bij de uitvoeringsdiensten gemeten volgens de oorspronkelijke opzet. Dit levert informatie op over de invoering bij onder meer de omgevingsdiensten.

3.1.2 Uitkomsten monitor implementatie Omgevingswet.

Een uitgebreide samenvatting van de opzet en uitkomsten van de monitor is opgenomen in bijlage 2. De rapportage is in zijn geheel toegevoegd als bijlage 3, evenals de rapportage over de uitvoeringsdiensten (bijlage 4). De monitor is uitgevoerd in augustus en september van dit jaar. Het geeft dus de situatie weer van 16 maanden voor inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat nog niet alle voorbereidingen kunnen zijn opgestart. Het gaat er nu om of er voldoende tijd is om de zaken die nog moeten worden gedaan ook daadwerkelijk uit te voeren.

Voor de *omgevingsvisie* en de *omgevingsverordening* (Criterium 1 en 2) geldt dat de voorbereidingen goed lopen. Het Rijk en de provincies, die voor 2021 een omgevingsvisie moeten publiceren, werken hier allen aan en zullen die op tijd kunnen publiceren (vóór 2021 mag dit nog via de website ruimtelijkeplannen.nl).

Zie verder bijlage 2 voor een uitgebreidere stand van zaken omtrent de nationale omgevingsvisie.

De omgevingsverordening wordt door 67% van de provincies inhoudelijk voorbereid. De provincies lopen een gezamenlijk traject rondom het implementeren van de nieuwe standaarden en het aanpassen van de software. 92% is bezig met het aanschaffen of aanpassen van de benodigde systemen. De inschatting is dat alle provincies per 1 januari 2021 hun vastgestelde omgevingsverordening kunnen publiceren als de standaarden stabiel blijken te zijn.

Rijk, provincies en waterschappen zullen, indien ze een *projectbesluit* willen vaststellen, dit conform de regels van de nieuwe wet moeten kunnen opstellen en vaststellen (criterium 3). Dit vergt vooral voorbereidingen in de sfeer van processen en samenwerking. Alle betrokken rijkspartijen hebben hun voorbereidingen gestart, 75% van de provincies en 90% van de waterschappen. Om het publiceren van het projectbesluit in te regelen is een stabiele STOP-TPOD standaard van belang.

Een gemeente moet *wijzigingen in het omgevingsplan* na 1 januari 2021 conform de eisen van de Omgevingswet kunnen doorvoeren (criterium 4). Daarvoor is gemonitord of de procesmatige zaken geregeld worden, en of de benodigde technische stappen zijn genomen om wijzigingen via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) te publiceren. Bijna 60% van de gemeenten heeft de voorbereidingen gestart voor het inrichten van de processen. Het is nog niet mogelijk om omgevingsplannen te ontsluiten via LVBB en DSO, dat kan pas in 2020. Ruim 60% van de gemeenten is gestart met de voorbereidingen. Voor een deel van de gemeenten is dit nog niet in beeld. Op dit punt wordt door de VNG extra ondersteuning ingezet.

Alle bestuurslagen hebben te maken met het *aanvragen van vergunningen en meldingen* (criterium 5). Voor dit onderdeel kijkt de monitor naar de techniek (is aangesloten op DSO-LV of zijn de voorbereidingen daarvoor gestart), naar de indieningsvereisten (toepasbare regels), naar het voorbereiden van een gewijzigde vergunningenprocedure en naar de vraag of de organisatie ook in staat is de aanvraag te beoordelen. De uitkomsten worden meer uitgebreid toegelicht in de bijlage. Op grond hiervan is de schatting dat veel organisaties op de goede weg zijn omdat ze bezig zijn met de techniek en processen voor vergunningverlening. De werkzaamheden voor dit onderdeel zullen voor een groot deel in de eerste helft van 2020 moeten plaatsvinden om op 1 januari 2021 goed beslagen ten ijs te komen.

In iedere monitor wordt gevraagd of de organisatie verwacht op tijd klaar te zijn als zij met de huidige inspanningen verder gaat. Het overall beeld is dat 68% van alle organisaties er vertrouwen in heeft dat ze op tijd klaar zal zijn. Daarvoor is bij

het merendeel van de organisaties wel meer inspanning nodig dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% verwacht dat ze het niet gaan halen en 4% weet het niet. Met de organisaties uit deze laatste categorieën is door de koepels contact opgenomen.

Alle 29 omgevingsdiensten deden in september mee aan het onderzoek. Al deze organisaties verwachten dat ze op tijd klaar zijn voor met de voorbereidingen. Bijna 40% verwacht dat de huidige aanpak en inspanningen daarvoor voldoende zijn, de andere organisaties moeten meer doen dan tot nu toe gepland. Wat opvalt in het onderzoek is dat in de vorige uitvraag al duidelijk was dat bijna alle omgevingsdiensten samenwerken met andere overheden in de regio en die samenwerking is in 2019 nog weer toegenomen. De samenwerking tussen specifiek gemeenten en omgevingsdiensten verdient - zowel volgens gemeenten als volgens omgevingsdiensten - meer aandacht in 2020. Die aandacht zou zich moeten richten op een goede inbedding van de uitvoering van taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het omgevingsplan, en de samenwerkingsafspraken en financiële arrangementen die daaruit volgen.

3.2 Stappen in 2020

De monitor laat zien hoe veel er al gebeurt in het land, maar ook dat er sprake is van voorlopers en achterblijvers. Ik roep daarom alle bevoegd gezagen op om in 2020 volop in te blijven zetten op de Omgevingswet, zodat we gezamenlijk alle voorbereidingen op tijd afronden.

Bevoegd gezagen zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet in de eigen organisatie. De koepels en het programma Aan de Slag ondersteunen hen daarbij met specifieke producten en diensten en met implementatieondersteuning. De uitkomsten uit de monitor worden door de koepels gebruikt om contact te zoeken met de organisaties die nog onvoldoende vaart lijken te maken. Daardoor kunnen ze inventariseren wat deze organisaties extra nodig hebben.

Nu de inwerkingtreding dichterbij komt, zal ik de invoeringsondersteuning vanuit het programma ADS nog gericht inzetten bijvoorbeeld voor de migratie naar het nieuwe digitale stelsel. Kennis en expertise moet in deze fase maximaal beschikbaar zijn voor bevoegde gezagen. Het team van de Regionale Implementatieondersteuners, dat ik samen met de koepels heb ingesteld, heeft een belangrijke rol bij de invoeringsondersteuning. Dit team zal het contact in de interbestuurlijke regio's onderhouden, kennis aandragen en meedenken bij knelpunten. Bij de invoeringsondersteuning zal uiteraard ook aandacht zijn voor de aanvullingssporen.

Het spectrum aan ondersteuning vanuit de koepels en binnen het Rijk is te omvangrijk om in deze brief volledig uiteen te zetten. Een aantal activiteiten worden hieronder uitgelicht.

De VNG helpt gemeenten met een roadmap waarin alle te nemen stappen worden uitgelijnd en er wordt beter bekendheid gegeven aan de ondersteunende middelen via een producten- en dienstencatalogus. Voor de digitaliseringsopgave bij gemeenten wordt ingezet op leveranciersmanagement, en wordt ondersteuning verzorgd bij de verwerving van software. Daarnaast worden voorbeelddocumenten en voorbeeldprocessen gemaakt, zoals voor wijzigingen in het omgevingsplan.

Ook aan provincies wordt ondersteuning geboden door IPO. De provincies werken met elkaar en in hun regio aan de implementatie van de Omgevingswet. Zo loopt er een gezamenlijk traject om de nieuwe standaarden te implementeren en software aan te passen. Provinciale programmanagers komen bij elkaar om de stand van zaken te delen, te leren van elkaars ervaringen en gezamenlijk producten te ontwikkelen. Provincies worden op verschillende terreinen door hun koepel ondersteund, bijvoorbeeld het gezamenlijk oefenen met DSO, de Handreiking Omgevingsverordening en oefensessies over het annoteren van de omgevingsverordening.

Naar aanleiding van de monitor concluderen de waterschappen dat de waterschappen op koers liggen. Ondersteuningsproducten zijn in de laatste periode uitgebreid, onder meer met een handreiking projectbesluit. Deze worden de komende periode nog meer onder de aandacht gebracht.

Op basis van de contacten met de rijkspartijen is bekend dat er behoefte is aan ondersteuning bij het aansluiten op het DSO-LV en het maken van afspraken met andere overheden over de vergunningverlening als het gaat om geven van advies (met instemming). Voor het aansluiten van het DSO-LV wordt een gezamenlijke aansluitstrategie/aanpak opgesteld als hulpmiddel bij het tijdig aansluiten. Verder worden rijkspartijen ondersteund bij vragen over vergunningverlening in de regio.

Via deze brief wil ik u ook informeren over de wegwijzer die is opgenomen in de Inspiratiegids Participatie.¹¹ Hiermee geef ik uitvoering aan mijn toezegging van 19 februari jl. aan uw Kamer om samen met gemeenten een "participatieprotocol" te maken voor vergunningaanvragen onder de Omgevingswet. De wegwijzer wordt ondersteund met praktijkvoorbeelden in het land.

¹¹ <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/wegwijzer>

Aanvullend op de eerder genoemde pijlers zorg ik dat ook voor de periode na 1 januari 2021 substantiële juridische, beleidsmatige en technische expertise over de Omgevingswet en het DSO beschikbaar is. Deze experts zullen het stelsel in uitvoering nauwlettend in het oog houden en kunnen voortvarend handelen indien nodig.¹² Het gaat om het snel kunnen helpen met vragen over de juridische uitwerking van de wet in praktijk en eventueel oplossen van juridische of technische invoeringsproblemen die aan het licht komen in de uitvoeringspraktijk.

Ten slotte is in dit kader de aanbeveling van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet relevant om een externe partij in te stellen die de regering adviseert over het bewaken van de kaders van het stelsel. Ik zal deze aanbeveling met mijn collega's in het kabinet en met mijn bestuurlijke partners nader bespreken.

4. Tot slot

Alle bestuurlijke partners hebben hun vertrouwen uitgesproken dat het haalbaar is om toe te werken naar inwerkingtreding op 1 januari 2021. Het leidende motto is daarbij dat niet alles af hoeft te zijn om er klaar voor te zijn. Ook na inwerkingtreding zal nog aan het implementatieproces moeten worden gewerkt.

Om voldoende klaar te zijn is al ontzettend veel in gang gezet, en er moet in het laatste jaar ook nog veel werk worden verzet. Voor sommige onderdelen is minder tijd dan oorspronkelijk voorzien. Dat vraagt veel van alle partijen. Dat iedereen zich ervoor wil inzetten om de wet op 1 januari 2021 in werking te laten treden, is voor mij een waardevol signaal.

De komende maanden blijf ik, samen met de bestuurlijke partners, de ontwikkeling van het DSO-LV en de aansluiting daarop door alle overheden goed in de gaten houden. Ook wordt in de eerste helft van het jaar nogmaals de monitor naar de implementatie in de uitvoeringspraktijk uitgevoerd. Deze informatie zal ik betrekken bij de afweging rond de zomer 2020. Daaruit zal blijken of we met elkaar nog steeds vertrouwen hebben in 1 januari 2021 als ingangsdatum. Alleen als dat het geval is zal het KB in voorhang worden gebracht.

De minister voor Milieu en Wonen,

¹² In de brief van 11 januari 2019 aan de EK (Vergaderjaar 18/19 **EK** 33118, AO) is dit aangekondigd als een transitieteam. Voor een belangrijk deel krijgt deze toezegging vorm langs de drie interbestuurlijke pijlers voor de invoeringsondersteuning.

Directoraat-generaal
Omgevingswet
Aan de Slag

S. van Veldhoven – Van der Meer

Datum
29 november 2019

Kenmerk
2019-0000634024

Bijlage 1: Advies integrale Adviescommissie met reactie

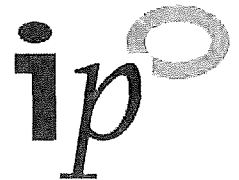
Bijlage 2: Voortgang wetgeving, DSO en implementatie

Bijlage 3: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet gevoegde gezagen

Bijlage 4: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet
uitvoeringsdiensten

Aan de woordvoerders Omgevingswet van de Commissie voor
Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving
van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Interprovinciaal Overleg

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

DIR 10274/2019

2 december 2019

onderwerp

Stelselherziening Omgevingswet

Geachte mevrouw, heer,

Op 29 november 2019 heeft de minister voor Milieu en Wonen uw Kamer in haar brief geïnformeerd over de voortgang van de stelselherziening Omgevingswet. In deze brief maakt zij, samen met de bestuurlijke partners, de inschatting dat het wenselijk en mogelijk is om de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden.

Wij hechten eraan om hierbij namens het Interprovinciaal Overleg (IPO) onze steun uit te spreken voor inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021. Dat achten wij op dit moment wenselijk en ook haalbaar. Provincies en hun uitvoeringsorganisaties hebben al veel voorbereidend werk gedaan voor de Omgevingswet en zullen dit voortzetten in 2020. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over zaken die nog tussen nu en medio 2020 worden opgeleverd, zoals onderdelen van het DSO, de afwijkvergunning, een goed werkende standaard STOPTPOD. Niet alles is de afgelopen tijd conform planning gegaan maar alles overziend is er nog steeds voldoende voortgang en vertrouwen wij er op dat die voortgang ook het jaar geboekt kan worden. Onderkend moet daarbij worden dat het tijdpad wel kritisch is geworden. Veel tegenvallers kunnen we niet meer hebben. Provincies geven echter aan het huidige momentum niet te willen verliezen om met de (voordelen van de) Omgevingswet de leefomgeving te kunnen verbeteren. Uitstel van de wet vergroot daarnaast het risico op energieverlies en brengt allerlei, niet gedekte, kosten met zich mee.

Met z'n allen staan we voor de doelen van de wet; we willen duidelijke en eenvoudige regels voor bewoners en ondernemers, kortere procedures, meer lokale afwegingsruimte en meer samenhang in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Dit is hard nodig gezien de woningbouwopgave, de energietransitie en andere maatschappelijke opgaven op het fysieke domein. Daarbij is het cruciaal dat tenminste het huidige dienstverleningsniveau op 1/1/21 wordt behouden. Daarmee bedoelen

Inlichtingen bij :
Telefoonnummer :
Bijlagen : geen

wij het overzetten van Ruimtelijke Plannen.nl, OLO2 en AIM in het DSO. In het huidige stelsel is ook de afwijkvergunning opgenomen, die helaas onbedoeld is vervallen n.a.v. het BIT in 2017. Het is daarom goed dat we hebben kunnen afspreken dat deze in 2020 alsnog ingebouwd wordt in het DSO en beschikbaar is bij de inwerkingtreding van de wet. Om dezelfde reden is het noodzakelijk dat de voorzieningen die in het Bestuursakkoord van juli 2015 onderdeel zijn van het zogenoemde scenario 3 en nu opgenomen in de agenda Uitbouw, gerealiseerd worden. We zullen de minister blijven aanspreken op haar verantwoordelijkheid hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen. In de tussentijd hebben de provincies zelf verantwoordelijkheid genomen door te investeren in informatieproducten Natuur en Externe Veiligheid.

Wij vinden het van belang hierbij te benadrukken dat de Omgevingswet om een nieuwe manier van werken vraagt die niet van de ene dag op de andere wordt gerealiseerd. Na de inwerkingtreding volgt nog een aantal jaren waarin overheden stapsgewijs gaan ontdekken hoe ze de instrumenten van de wet zo goed mogelijk kunnen benutten..

Ook bij de voorbereiding van de wet- en regelgeving trekken we samen op. Om inwerkingtreding per 1 januari 2021 mogelijk te maken, is voortgang in het wetgevingsproces van belang. Wij verzoeken u daarom het Invoeringsspoor van de Omgevingswet voor het kerstreces te behandelen.. Wij stellen het zeer op prijs als u de Aanvullingssporen geluid en bodem vlak na het kerstreces wilt behandelen.

Ten slotte vinden wij het van belang te benoemen dat de definitieve besluitvorming over inwerkingtreding van de wet halverwege volgend jaar plaatsvindt bij Koninklijk Besluit. Uw Kamer neemt daarover het besluit. Het IPO zal dan op basis van de stand van zaken bij haar achterban een finaal oordeel geven, waarbij voor de provincies de brief van 13 december 2018 het uitgangspunt is, of we daadwerkelijk per 1 januari 2021 van start kunnen gaan. Dat heeft ook te maken met wat er in 2020 nog allemaal moet gebeuren. Naast de oplevering van de hiervoor genoemde onderdelen van het DSO gaat het dan om onze eigen software die nog aangeschaft, aangepast en ingeregeld moet worden door onze leveranciers, de aansluiting van onze systemen op het DSO, de informatie die we nog moeten opnemen, de aanpassing van de werkprocessen, afspraken met de Omgevingsdiensten etc.

Kortom, er is nog genoeg te doen maar wij hebben er op dit moment alle vertrouwen in dat dit, met inachtneming van de aanvullende afspraken zoals genoemd in deze brief, ook zal lukken. We zullen uw Kamer hierover actief op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

i.o.v.

mr. H.M. Meijdam
algemeen directeur

Omgevingswet en Omgevingsvisie in Flevoland

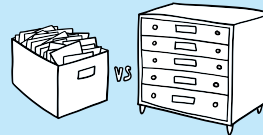
Samenwerken is belangrijk

Hoe maken we het makkelijker voor onszelf en voor de initiatiefnemer?

Dienstverlening staat centraal

Van CHAOS naar duidelijkheid

DSO volop in ontwikkeling

Beleid moet anders worden aangeleverd...

... en in duidelijke taal staan

Software?

Hoe kan het digitaal stelsel (DSO) de samenwerking ondersteunen?

Afspraken maken

Samenwerking blijft mensenwerk

Regulier: u mag bouwen!

Complex: wij gaan afstemmen

Initiatieven: 70% ja/nee antwoord en 30% complex

Dienstverlenende houding

Help de helper: Weet elkaar goed te vinden en steun elkaar

Geef ons tijd om te oefenen en een samenwerkruimte

We hebben data nodig voor een juiste dienstverlening

Je krijgt er uit wat je er in stopt

Overzicht instrumenten Omgevingswet en welke instrumenten daarin opgaan

Instrument Omgevingswet	Instrumenten die hierin opgaan	Denk in de Flevolandse situatie aan:
Omgevingsvisie	Structuurvisie Milieubeleidsplan Waterplan Verkeer en vervoersplan	Omgevingsvisie FlevolandStraks
Programma	Bbeheerplan Natura 2000 gebieden Regionaal waterprogramma Actieplan Geluid	Omgevingsprogramma Flevoland, hierin is het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving grotendeels opgenomen, nieuwe beleidsplannen volgen nog
Omgevingsverordening	Verordening voor de fysieke leefomgeving Verordening natuurbescherming Verordening kwaliteit VTH	Omgevingsverordening Flevoland
Programmatistische aanpak		
Projectbesluit	Tracébesluit Inpassingsplan Projectplan Waterwet (van het waterschap) Coördinatieregeling	Denk aan de inpassingsplannen die zijn opgesteld voor Flevokust, Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland en de aansluiting van de A6 richting de luchthaven.
Instructiebesluit	(pro-actieve) Aanwijzing	Nauwelijks toegepast
Vorbereidingsbesluit	Vorbereidingsbesluit	Vorbereidingsbesluit voor de geitenstop
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning voor oa milieu en bouwen Natuurvergunning Ontgrondingsvergunning	sprekt voor zich
Omgevingsvergunning water	Waterwetvergunning	Sprekt voor zich
Gedoooplicht	Gedoooplicht	Voor bijvoorbeeld het leggen van kabels en leidingen
Goedkeuring water-projectbesluit	Goedkeuring water-projectbesluit	Sprekt voor zich
Reactieve interventie (bij een omgevingsplan)	Reactieve aanwijzing	De reactieve aanwijzing om permanente bewoning op een recreatieterrein tegen te gaan.
Advies met instemming bij een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit	Reactieve aanwijzing	
Grondinstrumentarium (onteigening, kavelruil, exploitatieovereenkomsten)	Grondinstrumentarium	
Handhaving	Handhaving	
Monitoring		